

ROL GER

felelős a fejtő... azonkívül... politikai szer... és napintat... ózó.

is agyonnyo... kosságát. No... vezetésére se... zsidó sajtóhoz... emzeti demok... rja következ... ra van itélve... a terror ellen... a terrorizálják... rra kényszeri... zvény üzletek... az utolsó fá... kiskereskedők

okraták boj... ormány pénz... opparással fe... zdasági lét... magas adókat... al fenntartó... ségek főbevé... módon tönk... gi zsidó hit... seleiben de... zultusminisz... a zsidó auto... ellen, mely... ket az ilyen

mpatiattint... Párizsból... napi ülésén... ark vissza... elnöknek s... asági elnöki... községetest

német ke... ol jelentik... kereskedel... nek al az... usopartban... áruforgalom... ni.

adós E. J... 18

Tarcs postája... No. 224718/929... Szerkesztőség... Budapest... Telefon: 8-61. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél... évre 600, egészévre 1200 lej, kü... földre: Havonta 2, negyedé... félévre 12, egészévre 20 dolla... detések díjazásáért. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeit utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Börzsenyitlen... Ara 5 lej... Szombat, 1935. decembe 28. 569. EV. XVIII. EVF. TEBETH 2. 288 SZÁM

Az erdélyi zsidóság ünnepélyes tiltakozása az elnyomatás és a jogfosztás ellen

A Zsidó Párt tartományi konferenciája Timisoaran kinyilatkoztatta, hogy a zsidóság meg akarja védeni létét és jogait. A Roman Valer dr.-féle törvénytervezet veszedelmei. A romániai zsidóság, a kisebbségek és a demokratikus partok

Dr. Fischer József megnyitó beszéde

Timisoara, december 27. (Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Párt erdélyi tartományi szervezetének rendkívüli konferenciája, melynek összehívását a romániai zsidóság életében legutóbb bekövetkezett sorsdöntő események tették előázhatatlan szükségessé, általános érdeklődés közepette ült össze december 25-én, szerdán délután négy óraker Timisoaran a Noar nagytermében, amelyet zsfolásig megtöltöttek a delegátusok és a timisoari zsidóság minden rétegét képviselő érdeklődők. Tizenkilenc erdélyi vármegye 68 delegátussal képviseltette magát a rendkívül méltóságos lefolyású és a történelmi pillanatot feszültséggel teli konferencián, amelyet dr. Fischer József, a párt tartományi szervezetének elnöke nyitott meg nagy hatású beszéddel.

Dr. Fischer József többek között a következőket mondotta:

A zsidóság ellen

A Zsidó Pártot a Romániában élő zsidóság jogvédelmének szükségessége hívta életre. Az utóbbi időig komoly politikai tényezők nem gondoltak arra, hogy a zsidóság alkotmányos jogait megszorítsák. És ha a törvények gyakorlati alkalmazása a zsidósággal szemben kívánni valót hagyott is hátra, a Zsidó Párt munkája mégis elsősorban azt a célt tartotta szem előtt, hogy az alkotmányban és az ország törvényeiben biztosított formális jogokat tartalommal töltse meg és a polgári jogegyenlőséget a zsidóság számára élő valósággá tegye. Ma új politikai irányzat ütötte fel a fejét, amely demagogikus jelzővel és hamis statisztikai adatokkal a zsidókat állítja oda bűnbaknak a társadalmi és egyéb bajokért és amely nemcsak nyíltan támadja a zsidóság alkotmányos jogait, hanem a kisebbségek és főleg a zsidóság jogainak megvédítéséért várja az ország többségi lakosainak boldogulását. Kár volna időt vesztetni a cuzizmus történelmi és szociális abszurditásának kimutatásával, hiszen senki sem gondolhat komolyan arra, hogy mások elnyomásából a román népre bőség és áldás fakadjon. De a nálánál civilizáltabb formában jelentkező valachizmus is kénytelen látszatsikerek érdekében többszörösen megcáfolt valótlán adatokkal operálni. Ennek az új tévtannak hirdetői éppúgy tudják, mint mi, hogy az arányosság, amely csak a kisebbségi vállalatokra vonatkozik, kiáltó aránytalansághoz és igazságtalansághoz vezet. Az a rendszer, mely hátrémség és produkáló erő helyett a nemzetiséget akarja döntő tényezőnek tekinteni, mint a legemlébb gazdasági és szociális törvényekkel ellenkező, összeomlásra van ítélve.

Harc a törvényességért

Nekünk tehát minden erőnkkel fel kell vennünk a harcot ezekkel a kísérletekkel szemben. Ebben a harcban a legerősebb támaszunk a törvényesség. Nem mondunk le egyetlen törvényes jogunkról sem és sohasem járulhatunk hozzá, hogy bennünket a munkához való jogunktól elűssenek. A törvényességért való harc eredményessége érdekében mindenk előtt meg kell szervezzük a saját erőnket. E nehéz időben tudnunk kell kire számíthatunk. A Zsidó Párt is joggal kívánhatja tehát a zsidóság minden rétege, gazdag és szegény egyaránt, szervezkedjék meg soraiiban és tegye meg kötelességét úgy anyagi, mint más téren, hogy a pártot a súlyos küzdelemben akcióképessé tegye.

Nemcsak önmagával, hanem a jövő generációval szemben is súlyos hibát követ el az, aki ma a semlegesség álláspontjára helyezkedik és nem teljesíti a maximumát annak, mit a zsidóság jogvédelmé érdekében tehet.

A mi fenyegetet jogaink

Emellett igyekeznünk kell megtalálni a módját annak is, hogy a regáti zsidóságnak azzal a szárnyával, mely nem lépett még be a Zsidó Pártba, megértessük magunkat. A mi küzdelemünk az egész zsidóság minden rétegét szolgálja: az erők egyesítése elengedhetetlen szükségesség.

A másik szükségesség, amelyre gondolkunk kell, hogy a polgári jogaink sértettségéért folyó küzdelemben segítő társakat keressünk a román demokráciában és a jogaikban ugyancsak veszélyeztetett többi kisebbségekben. Nem hihetjük, hogy ezeket a politikai tényezőket közömbösen hagyja a zsidóság ellen tervezett jogfosztó kísérlet, mely végeredményben a mai jogrend teljes felborulásához kellene vezetessen.

Üdvözlő a delegátusokat és megnyitja

Dr. Nobel Sándor a Roman-javaslat tényleges céljairól

A politikai fejlődés ugylászik Romániában is — ellentétben az Európát vezető nyugati államok demokratikus koncepciójától — Hamburgtól egészen a Fekete tengerig vezető túlnacionalista irányba illeszkedik be és urban van az intézményes antiszemitizmus realizálódása, amely eddig a zsidók előtt nyitva maradt ipari és kereskedelmi tevékenységnek is gátat kíván vetni. Ebből a célkitűzésből indul ki a dr. Roman Valer-féle törvénytervezet az ipari és kereskedelmi előképzettségéről és a gazdasági ágak működési feltételeiről. A törvénytervezet indokolásában természetesen nincsen szó a tervezet valódi végcéljairól. A célja, mintha az volna, hogy a falusi többségi elemnek egyenlő érvényesítési lehetőséget adjon az ipari és kereskedelmi pályán való érvényesüléshez állami támogatással, állami tanoncnevelő intézetekben való ellátással és egy olyan vizsga és ellenőrzési rendszer intézményesítésével.

Nobel dr. a törvényjavaslatnak ezt a rendelkezését, amely a sikanériák végtelen lehetőségeit rejti magában, igen alapos okfejtéssel ismerteti a konferencia előtt. Elmondja, hogy a törvény bizonyos értelemben való interpretálása módot nyújt a főnök megbüntetésére még abban az esetben is, ha a hiányos kiképzés kizárólag a tanonc mérsékelt szellemi kvalitásainak következménye. De belenyúl ez a törvényjavaslat az ipari és kereskedelmi főnökök, valamint a magánalkalmazottak szerzett jogaiba is. A ma érvényben lévő jogok fenntartását csak azokra nézve mondja ki, akik legalább hat év óta működnek iparos, vagy kereskedő segédi minőségben. A többiekől hét elemi, vagy négy középiszintű előképzettséggel ellenére is írásbeli és szóbeli vizsgát ír elő. Ettől a vizsgától könnyen feltételezhetjük, hogy nem éppen a zsidó iparos és kereskedősegédekkel szemben fog különös jóindulatot érvényre juttatni. Külön fejezetét képezte még a törvénytervezetnek a közigazgatási bürokrácia végnélküli szövevénye, a költséges és emellett vegzatív ellenőrző fórumok töm-

a konferenciát.

Dr. Nobel Sándor (Timisoara) emelkedett ezután szólásra. A zsidóság gazdasági helyzetéről általában és a Román ér féle törvénytervezetnek a zsidó iparra és kereskedeimre várható hatásáról referálva kiemeli, hogy a zsidóság ott, ahol nagyobb tömegekben él, úgy a többségi, mint a kisebbségi népekkel összehasonlítva a legkészségesettebb gazdasági nyomor képét mutatja. Minthogy általában az ingó javak forgalmába hozatalával foglalkoznak, leginkább vannak kitéve a világgazdaság krízisének. Ezzel együtt a nagy tömegek végképp elpauperizálódtak. Az intellektuális elem krízise pedig ennél majdnem még szomorubb, mert zárva minden lehetőség: állami, községi és más hivatalokba való elhelyezkedése egyrészt, másrészt a magánintitativa és magántőke ipari és kereskedelmi kis-, közép- és nagyüzemeiben mindinkább érezhető az állami beavatkozás azon finálitása, hogy a zsidóságot ezekből a gazdasági ágakból is kiszorítsa.

kelege, amelyet a tervezet létesít. Elképzelhető, hogy milyen hatalmas megterhelést fognak jelenteni a munka és a kereskedelmi kamarák mellett létesítendő ellenőrzési szervek, könyvelési irodák, kartoték-rendszerek, pszichotechnikai intézetek. És azt sem nehéz elgondolni, hogy milyen borzalmas idővesztést és költséget fog az érdekeltek számára jelenteni az igazolványok, karnetek, vizsgabizonyítványok és mindenféle más okmányok, amelyeknek beszerzését és felmutatását a törvénytervezet kötelezően előírja. Leviszsgáztatják a tanoncjelölteket a felvételnél, az első és másodrendű képesítésnél ellenőrzik a főnököket a kiképzésre adott tanoncokkal szembeni bánásmód és fizetés tekintetében, ellenőrzést fog gyakorolni a munkakamara és kontrollt a kereskedelmi és iparkamara.

Önmagunk degradálása ellen A nemzeti munka védelméül szóló törvény harmonikus kiegészítője Roman Valer dr. törvénytervezetének. A gyakorlatban számtalan zsidó ipari üzemi munkás, tisztviselő és

Dr. Marton Ernő referátuma

Dr. Marton Ernő referátumában is merteti a zsidóság szerepét a modern kisebbségi jogrendszer kifejődése körül és rámutat arra, hogy a békeszerződéses kisebbségi klauzulái is nem kis mértékben a békekonferencián működő Comité des Delegations Juivesnek köszönhető. A zsidóságnak az a különös értéke a kisebbségi jogalkotás terén egészen természetesen jelenség is, hiszen mi vagyunk a par excellence kisebbségi nép, amely kétezer év óta mindenütt és mindenhol a kisebbségi élet keserű sorsát kénytelen elviselni.

A közös front akadályai

A romániai zsidóság kezdettől fogva azt az álláspontot képviselte, hogy a kisebbség jogért folytatott harc eredményes megvívása érdekében mulasztaniul szükség van a kisebbségek szoros együttműködésére és ebben az irányban a maga részéről nem egyszer meg is tette a kezdeményező lépéseket. Sajnos, ezeknek a fáradozásoknak kevés eredményük volt, ami főleg a többi romániai kisebbségek sajátos helyzetében leli magyarázatát. A német párt tovább követvén év-

kereskedelmi alkalmazott kezéből ütötte ki a kenyeret ez a törvény, anélkül, hogy világos rendelkezést foglalna magában a valamely etnikai kisebbséghez tartozó román állampolgárok ilyen formában történő degradálásáról. A törvény azt az erkölcsien állapotot teremtett meg, hogy az ipari és kereskedelmi munkaadó vagy egyáltalán nem, vagy félve és nagy kivételekkel alkalmaz csak zsidót és így a zsidó kisegzisztenciák egy része elveszti kenyerét anélkül, hogy ez valamely törvényes kényszerítés következménye volna, másrészt a most felnövő új generáció számára el van zárva az elhelyezkedés lehetősége. Nobel dr. a zsidó szolidaritásra, a zsidók állampolgári méltóságára és az alkotmányban biztosított jogegyenlőség tudására apellálva, a zsidó nép elleni bűnök minősítést, hogy a zsidó munkaadó lábbal tiporja zsidó munkásának, vagy alkalmazotjának jogegyenlőségét és a legelső jeladásra kész öpen ezeket elsőnek tenni ki az uccára.

A zsidó nép gazdasági rétegződése egészen sajátos. A teljesen eiszegényedett zsidó tömegek mellett létezik egy egészen vékony városi réteg, amely a középvagyonyok ka. e. górájába sorozható. Ezzel szemben ujjainkon számíthatók meg azt a néhány zsidó kartell-titárlót, nagyiparost és trösztvezetőt, akiket elsősorban exponát a jobboldali sajtó és a túlnacionallizált többségi polgári elemek gyűlölete. Ezt a gyűlöletet a végzetserű általánosítás köve kezében a zsidó népkisebbségnek, még pedig a jobb sorsra érdemes zsidó tömegeknek kell elviselniük, holott ez a néhány iparmágnás a zsidóságtól már réggen távolodott, részben kitértek, részben nyíltan agadják a zsidósághoz való tartozásukat, tudni sem akarnak létezésükről s a legszívesebben együtt élnének a gyűlöltök karával.

— Mi sem volna könnyebb — mondotta Nobel dr. —, mint fele so olni néhány ilyen volt zsidó vezetése alatt álló iparvállalatot, bankot és kereskedelmi üzemet, amely évek óta nem foglalkoztat egyet en zsidó munkást vagy tisztviselőt sem és mos a jobboldali közhangulat hatása alatt a zsidó kis- és középpiparos és kereskedő, valamint a dolgozó zsidó ifjúság fizeti meg ennek az árát. Történjék azonban bármilyen is, a zsidó nép fel akarja venni a küzdelmet, hogy ez az újabb os or ne suttjthasson le végzetes erővel a zsidó kisegzisztenciára. E tekintetbe a ő az akció, tól, amelyet a Roman Valer dr. törvényjavaslatával kapcsolatosan az illetékesek felvilágosítása érdekében le kell fo y a munk, keresnünk kell a lehetőséget és módját annak, hogy ez a hullám, amely most a zsidóság felé árad, éppoly nyomtalanul haladjon el mellettünk, mint amennyire nyugodtan és igazán tudásában áll a történelem váhárát a múltban is a zsidó közösség.

tizedes politikai taktikáját, mindig külön megegyezéseket igyekezett létesíteni az egyes kormányokkal és ezal al éve k zártz egy kolaboráció lehetőséget. A Magyar Párt hosszú ideig riválist látott a zsidó kisebbségi mozgalomban, am érthető is, ha meggondoljuk, hogy az évszázados magyar politikai mentalitás a zsidóságot a magyarság politikai birtokláományához tartozónak tekintette és a feltámadó zsidó kisebbségi mozgalomban a magyarság birtokláományának megrovidülését látta. De magában a zsidóságban is voltak akadályai az egységes kisebbségi front megalkotásának. A többi országrészek zsidóságának még ama csoportjai is, melyek megbarátkoztak a zsidó kisebbség gondolatával, idegenkedtek az ilyen kolaborációtól főként azért, mert a román pártok, még a demokratikus beállítottáguak is, rossz szemmel néztek minden együttműködésre való törekvést a kisebbségek között.

Az elmúlt tizenöt esztendő azonban lényeges, monthatni forradalmi átalakulást hozott úgy a kisebbségek tényleges helyzetében, mint a román nép és az állam beállítottágu-

A kisebbségi erők összefogásáért

am a kisebbségekkel szemben. Míg régebben az állam kisebbségi politikájának irányvonala markotlan vagy bevaltozott a beolvadási törekvések területén mozgott, addig ma az irányvonal az asszimilálás helyett a disszimilálás és ezzel kapcsolatban a kisebbségek anyagi, tehát fizikai elmaradása.

Harc a legelőbb jogokért
Dr. Marton ezután rámutat arra, hogy míg kezdetben a kisebbségi küzdelem célja a kollektív népi jogok kiábratása volt, mert az összes polgárok birtokában voltak az állampolgári jogok tejjességének, addig ma a kisebbségeknek már pusztán létükért kell harcolniuk. A legelőbb szabadságjogokért kell küzdeniük, amelyekről azt hitük, hogy a franciá forradalom ököre elintézte őket.

Itt kap a kisebbségi probléma egészen új arculatot. A probléma kiszélesede t, általánossá lett a hovatovább nemcsak a kisebbségek, hanem a román állampolgárok legelőbb tömegeinek problémájává válik. E tény hatása alatta a kisebbségi küzdelem harci taktikája is meg kell hogy változzon. A feltámadó nacionalizmus ugyan látszólag és elsősorban ellentét, zsidók ellen irányul. Ez azonban csak sorrendi és időrendi kérdés. A zsidókön kezdődik, a többi kisebbségeken folytatódik és a román tömegeknek végződik. Mert a nacionalizmus csak árca, amely mögött az elnyomó reakció sötét erők rejtőznek. Egy új közepke van feltámadóban, amely elsősorban fenyegeti mindazon politikai szabadságjogokat, amelyeket az utolsó száz évben harcolt ki magának az európai embertárság.

A kisebbségi küzdelem tehát ma már nem kisebb-nagyobb csoportok harca népi egyenlőség megőrzésére, hanem elnyomott és az elnyomó részlelyével szembenző tömegek önvédelmi harca, emberi jogaik biztosításáért. Eppen ezért ezt a harcot nem lehet többé elszigetelve és partikuláris csoportokra szakadozva megvívni. Ennek a harcnak csak az összes veszélyeztetett erők összefogása és egyesítése esetén lehet kilátása a sikerre és ezért hangzik ma az idő parancsa így: minden ember a fedőzetre, egyesítsék az összes erőket.

A demokráikus erők és a kisebbségek közös frontjáért

Dr. Marton ezután javasolja, hogy a Zsidó Párt országreszi konferenciája juttassa ünneplésesen kifejezésre ama elhatározását, hogy teljes erejével támogatni kívánja mindama demokráikus politikai erők harcát, amelyek

a polgári szabadságjogokért, az itt élő népek egyenjogusításáért küzdenek. A Zsidó Párt aktív módon fog résztvenni azokban a politikai erőfeszítésekben és áldozatokban, amelyeket ez a harc megkövetel és amelyeket az alkotmányos jogok és a polgári béke biztosítása szükségessé tesz. A Zsidó Párt kívánatosnak tartja, hogy a veszélyeztetett emberi és kisebbségi jogok védelmében az összes itt élő kisebbségek között frontot alkossanak és egyesült erővel vívják meg a reakció kényszerített élet-halálharcot. A Zsidó Párt el van határozva, hogy mielőtt ilyen irányú kezdeményezés a testvér-kisebbségek részéről hozzáérkezik, a maga részéről ösztönre tette. Készségei fog résztvenni a közös kisebbségi front megteremtésében.

Dr. Borgida József referátuma

Ezután Borgida József dr. (Satu Mare) tartott nagyhatású referátumot a zsidó lakosságnak az östermelésben elfoglalt szerepéről. Hivatkozott Jakob Lessinszki „Die Jüdische Welt im neuen Europa” című munkájára, amely szerint 1925-ben a romániai zsidóság 5.7 százaléka foglalkozott mezőgazdasággal. A zsidóságnak ősi kapcsolatai vannak a földhöz; a zsidó szereti a földmunkát és rajta kívül álló körülmények azok, amelyek megakadályozták az östermelésben, a nyersanyagok előállításában való részvételben. Mózes öt könyve és a talmud megannyi bizonyítékot szolgáltat a zsidó nép és a földművelés közötti eleven kapcsolatáról.

Attól a perctől kezdve, hogy az ember felismerte a föld termelő erejét, a föld lett az emberiség legrádabb kincse. A föld tulajdonosságának és forgalmának problémája az ujkori emberiség történelmében is végvonalú sulyos problémája volt. Nem valószínű, hogy a zsidó lakosság a mai Románia területén a háboru előtt is csak 5.7 százalékba foglalkozott volna mezőgazdasággal. Két-három hold föld már biztosította egy k's család egzisztenciáját; a háboru alatt, a forradalmak eredményeképpen, majd a földosztás következtében, amely hatalmas területeket vett el a zsidóságtól anélkül, hogy egyetlen holdat is juttatott volna zsidó földműveseknek. Terveznek vissza a földhöz, akik azt otthagyták, mert a föld jó és hálás azszal szemben, aki megműveli. Hisz, hogy együttes erőfeszítések árán sikerüljön átmeneti a zsidóságot a most reá váró nehéz perióduson.

A zsidó ifjuság tragédiája

Kasztner Rezső a zsidó ifjuság vásáros és kilátásalan helyzetét tárta referátumában a konferencia elé. Rámutatott arra, hogy a hatalomra törő jobboldali erők programja fájdalmas megpróbáltatásokat jelentett az idősebb generáció szama a is, de a legelőbbben a zsidó ifjuság husába vág, mert ennek érvényesítése előtt akarja az összes sormópókat kezárni. Mielőtt még a kisebbségi jogfosztás és az antiszemitizmus az államhatalom hivatalos erődőjává vált volna, máris törvényes és ha ósági intézkedések pontos és ma élet minden ágára kiterjedő láncolata tonja a pusztulás háőját a zsidó ifjuság körüli. Az intellektuális pályákról való kiszorításról van hivatva gondoskodni a főiskolákra való felvételt szabályozó rendelkezés és azok a terrorcselekmények, amelyek a bucaresti egyetem orvosi fakultásának első évére felvett ö zsidó hallgatót is megakadályozták az előadások látogatásában. A már végzett zsidó fiatalok külföldi diplomát a revizó vezedelmé fenyegeti, a román egyetemeken végzetettek pedig szembe alálják magukat a többségi elemek egy részének numerus nullus-törvényeivel, amelyek az ügyvédi karról áttérőben vannak a többi intellektuális foglalkozási ágakra is. A magántisztviselői pályáról, amely a zsidó ifjuság miniegy 40 százalékának biztosította eddig a megélhetést, Pop Valer dr ugynevezett nemzeti munka védelmi törvénye igyekszik kielebrálni a zsidó fiatalokat. A megfélemlített válatoknál nemcsak hogy hiába kopogtat az a zsidó fiatalember, aki most keres magának elhelyezkedést, de a zsidó munkaadók elhelyezkedés, de a zsidó munkaadók egy tekintélyes része maga siet végrehajtani a törvény irántlan intencióit és felsőbb helyről jövő presszió nélkül is tömegesen bocsátják el zsidó alkalmazottaikat. Roman Valer dr törvénytervezete van hivatva arra, hogy a kereskedelemről és az iparból eliminálja a zsidó fiatalokat, tehát azon foglalkozási ágakból, amelyek a zsidó k'spó gárság túlnyomó többségének nyujtották eddig a betevő felatott. His ha az összes foglalkozási ágakból kiszorított fiatalokat az östermeléshez próbálná átmeneti valamelyik zsidó szervezet, ugy elegetendő a jobboldal demagógia egyetlen fuvallata ahhoz, hogy a kormány egy erre a célra kiadott engedélyt megsemmisítsen.

A referens széleskörű akciót javasol, amely a Plesztinába ki nem jutó fiatalok átrétegzése és az elhelyezkedésben való támogatása révén mentse meg a biztos pusztulástól ezt a generációt, amely nyílt öntuda tal néz szembe sorsával és el van szánva arra, hogy létevel együtt átmeneti egy jobb jövőbe szak a szemlelmi és etikai értékeket, amelyeket az előtte járó nemzedékektől örökségként kapott.

Az általános vita

Ezután dr. Fischer József az elhangzottakat határozati javaslatban összegezi, amely fölött megnyitja az általános vitát. Elsőnek dr. Herman Dezső (Cluj) szóial fel, ismerteti a cluji tagozat aktivitását, ahol egész Erdélyben egyedül van megszervezett tagozat, pártirodával, büdzsével, jogvédő irodával, megszervezett és tagdíjat fizető tagokkal. Kihangsulyozza a jogvédő iroda fontosságát, mely pozitív módon siet segítségére az elszegényedett zsidó tömegeknek. A cluji tagozat akcióképes és teljesen aktív ifjusági szekcióval rendelkezik. Javasolja, hogy ezeket mindenütt hozzák létre. Foglalkozik a fiatalok sulyos problémáival és javasolja, hogy a galuti átrétegesített munkájában a Zsidó Párt kellő módon vegye ki részét. Bizaknat fejezi ki a tartományi vezetőség iránt a jövőre is és kéri, hogy ez munkájukban támogassa.

Dr. Fendrich Ernő (Cluj) deklarációt nyujt át az elnökségnek, amely kifogásokat tartalmaz a konferencia összehívásának módozatait illetően. Kéri, hogy az ifjuság átrétegesítése történjék egy már meglévő és megfelelő intézmény keretein belül, s ez az erdélyi Árvagondozó volna.

A cluji tagozat javaslatai

Lebovits Gyula (Cluj) ezután átnyujtja a cluji tagozat határozati javaslattervezetét, amely a következő:

1. A konferenciát, számítva 15 napon belül összehívandó a különböző tagozatok választmányára, mely létre fogja hozni mindegyik pártirodát, gondoskodik a pártba való tömeges belépésekről, s.b.
2. A jogvédő iroda felállítását.
3. Szoros kapcsolat megteremtése a zsidó tömegekkel, közgyűlések, mitingek, stb. rendezésével, ahol a szervezkedés szükségessége kihangsúlyozandó.
4. Megfelelő kapcsolatok kiépítése a demokráikus pártokkal.
5. Munkaerő kidolgozása a zsidó fiatalok galuti átrétegesítése tárgyában.
6. Grünberger József (Sibiu) megállapítja, hogy a Zsidó Párt különböző szervei nem fejezik ki kellő módon tiltakozásukat az új Roman Valer-féle törvénytervezetel szemben. Perhoroszkalja azokat a zsidó munkaadókat, akik szolgalelkien hódolnak be a törvényhozó intencióknak és egyre másra bocsátják el a zsidó alkalmazottaikat.
7. Dr. Harsányi Jenő (Viseul de Sus) tagozata nevében elfogadja az elnökség által indított nyújtott határozati javaslatot és kéri, hogy az erdélyi zsidó sajtót több támogatásban részesítsék.
8. Dr. Klein Ernő (Oradea) megállapítja, hogy a konferencián sok szó hangzott el a különböző foglalkozásokban résztvevő zsidóságról, de a teljesen elpauperizálódott és dekasszálódott zsidó munkásokról nem hallott semmit. Kéri, hogy ezt is vegyék tekintetbe. Megígéri, hogy a bihormegyei tagozat a legnagyobb mértékben dolgozni fog és teljesíteni fogja kötelességét.

Ezután dr. Fischer József elnök röviden

A pártkonferencia határozatai

1. A romániai Zsidó Párt erdélyi tartományi konferenciája tiltakozását fejezi ki a zsidóság jogai, becsülete és emberi méltósága ellen sajtóban és nyilvános gyűléseken akadálytalanul folytatott igaztások ellen. Tiltakozik a zsidóság egyéni szabadsága és testi épsége ellen a hatóságok személtárára folyó feleltelen akciók ellen és követeli a zsidóság számára a teljes hatóság jogvédelmet.
2. Tiltakozik az ipari és kereskedelmi hivatások előkészítése tárgyában tervezett törvényjavaslat ellen, melyet a munkaszabadság elleni sulyos merényletnek minősít. Utasítja a pártvezetőséget, hogy a javaslattal szemben a közvélemény felvilágosítása útján és minden más rendelkezésre álló törvényes eszközzel a legelőbb harcot vegye fel.
3. A konferencián a pártvezetés kötelességévé teszi, hogy a zsidó munkásság sorsának megjavítását munkaprogramja legfontosabb pontjának tekintse és határozottan állást foglal az ellen, hogy változatokból zsidó munkások, vagy tisztviselők zsidóságuk miatt elbocsátassanak. Kötelezi a megyei tagozatokat, hogy az ilyen eseteket megfelelő intézkedés végett haladéktalanul hozzák a pártvezetés tudomására.
4. A konferencia megállapítja, hogy a mesterségesen felduzzasztott jobboldali mozgalmak a zsidóság jogegyenlősége ellen indított támadásokkal a jelenleg érvényben levő alkotmányos rend ellen tettek. Ezzel szemben a veszélyeztetett emberi és kisebbségi jogok védelmére végett az ország érdekében is szükségessé tartja Románia zsidóságának pártmunkáját a zsidóság érdekében egyesítését, továbbá az ország összes demokráikus erőinek, ugyisint az itt élő és jogjaikban egyaránt veszélyeztetett kisebbségeknek összefogását.
5. A konferencia a párt elsőrendű feladatának tekinti, hogy a meglévő intézmények felhasználásával és új intézmények teremtésével a zsidó tömegek átrétegzése és produktívizálása érdekében minden lehető megtegyen. Evégből támogatandónak tartja az árvagondozó intézményeknek az ipari kiképzésre irányuló akcióját és felhívja a megyei tagozatokat hogy ezen intézmény helyi csoportjainak megalakításában tevékeny részt vegyen.

6. A konferencia kötelességévé teszi minden zsidónak az Uj Kelet napilap határozott támogatását előfizetések útján, minthogy a sajtó támogató ereje nélkül a párt nehéz munkája el nem végezhető.
7. A konferencia dr. Fischer József zárószavával emelkedett hangulatban ért véget.

válaszol a felszólalásokra. Rámutat arra, hogy az ügy sürgőssége miatt volt kénytelen a párt a konferencia összehívásán bizonyos alkotmányos előírásoktól eltekinteni. Elégítet ad a cluji tagozatnak ez ügyben tett megállapításaira és kijelenti, hogy a mai konferencia összehívása nem fog precedenstü szolgálni a jövőben. Javasolja, hogy az összes elhangzott javaslatokat a konferencia fogadja el.

A konferencia ezután egyhanguan szavazza meg a következő határozati javaslatot:

- a) Minden megyei szervezet köteles bizottságot alakítani annak ellenőrzésére, hogy zsidó tisztviselők és munkások munkahelyeiket zsidóságuk miatt el ne veszíthessék.
- b) Minden megyei szervezet köteles a bucaresti központi pártvezetés költségére a reá kiszabott összeget közvetlenül a bucaresti központihoz haladéktalanul befizetni.
- c) Minden megyei szervezet köteles minden zsidónak az Uj Kelet napilap határozott támogatását előfizetések útján, minthogy a sajtó támogató ereje nélkül a párt nehéz munkája el nem végezhető.

Onnapi istentiszteleten hódoltak Csehszlovákia zsidói Masaryknak és Benesnek

Prága, december 27. Prága összes zsidó templomaiban az elmúlt péntek este és vasárnap dr. Benes Eduard és a lelépett T. G. Masaryk elnök tisztelőre külön ünnepi istentiszteleteket tartottak. Külön ünnepi imát mondtak a „fölszabadító” T. G. Masaryk egészségéért és jólétéért. Az istentiszteletek alkalmából a templomok zsufolva voltak hívőkkel.

Genf, december 27. Dr. Nahum Goldmann, aki a palesztinai Jewish Agencyt képviseli a Népszövetség mellett, az utóbbi időben többször tárgyalt dr. Benes Eduard köztársasági elnökkel fontos zsidó-ügyekben. Benes elnök válaszában alkalmából Nahum Goldmann megleghangú táviratot intézett a Jewish Agency nevében, arra kérve a csehszlovák köztársaság elnökét, hogy a jövőben is tartassa meg jóindulattal a zsidókat és tanúsítson továbbra is érdeklődést a cionizmus iránt.

Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandulák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsueshurut ese én gondoskodjék arról, hogy gymra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Az orvosok ajánlják.

Uj alapszabály meg az Erdélyi Zsidó Szövetség számára

A konferencia lezartott javaslatot. Az erdélyi zsidó szervezetek számára

Timisoara, december 27. December 25-én és 26-án Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség konferenciáját és nagyjátékos Timisoarai. A rendkívüli-gumuresi konferencia határozta össze a központi vezetés napirendjén a zárólag a javaslatoknak módosítása szerepe. A rendkívüli konferencia szűz delegátus és nagyszámú jelenlétben Veimes Ernő, ke nyitotta meg héber beszéd előtte megnyitójában zsidóságának rendkívüli szövege azokra a problémákra és f a mai kritikus időkben vez zsidó néptől.

Ezután dr. Nobel Sándor hatalmas referátumát az alapszabály módosítására javasolja, Rámutatott arra, hogy az erdélyi zsidó szervezetek számára a mai kritikus időkben vez zsidó néptől.

Dr. Nobel referátuma az általános vita.

Elsőnek dr. Fodor Sándor szia konferenciális frakciója lal fel. Állást foglal az els replió névváltozás ellen. Kéri a Nemzeti Szövetség immar tudatba, begyökeresztett t Erdélyi zsidóság számára nélkülül nemzeti tartalmat sz vezetnek, míg az új javaslatnak a megidősebbtést jelen Dezső ugyancsak a névváltoz N m farja elfogadhatónak kokat, melyeket az elnökség lelt felhozott.

Dr. Hermann további beszta fejlődött ki Vermes Ernő lal között. A vihar csak a Fündrich kifogásolja a szab fúsát, mely kizárólagosságo a helyi csoportnak az ifjuság alakításában. Kéri, hogy tozassák meg. Grünberger Károly, dr. Borgida József Weisz Artur a névszere me

Ezután a kérdés ügyében vazást rendelt el az elnök a ként

43 szavazattal 31 ellenében a régi név fentartása r. Az alapszabálytervezet nak tárgyalása során hang különbözőképpen a szervezett a helyi csoportokban való h sági szervezettekhez való t. A választójoggal kapcsolótt alapszabályok előír 18 évet betöltő zsidó férfi leg 21 évtől kezdve minden a vonatkozó kötelezettség választó.

Dr. Bricsker Ezekel a v tus tárgyalásánál ezzel a elő, hogy az eddigi uzustó délyrészi cionista konferen ként tartták meg. A javaslat fejlődött ki. A végén a k vazattal 8 ellenében, amelle mint a multban, a jövőben kat évenként hívják össze.

Még komolyabb vita tárgy a WIZO a Szövetség fegye vagy sem? E pont tárgyalalálak fel. Reitter Lunka, a országos ügyvezető elnöke, e kijelentette, hogy a WIZO a közös cionista munkát vége de önálló szabályzatai ért nül a WIZO v lagszervezet tozák. A konferencia ezt a másul vette.

A konferencia szerdán a fejezte be az új módosító tárgyalását és ezzel a Zsidó veséj új alkotmányt kapott. Csütörtök délelőtt fél 11. ótét: a Zsidó Nemzeti Szövetség bizottságának ülése. Dr. Nobel megnyitójában rámutat a N

Uj alapszabályokat szavazott meg az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség rendkívüli konferenciája

A konferencia leszavazta a szervezet nevének megváltoztatására irányuló javaslatot. Az erdélyi cionizmus problémái a Nagybizottság ülése előtt

Timisoara, december 27. (Az Uj Kelet tud.) December 25-én és 26-án tartotta meg az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség rendkívüli konferenciáját és nagybizottsági ülését Timisoarán. A rendkívüli konferenciát a tárgyművelési konferencia határozata értelmében hívta össze a központi vezetőség és annak napirendjén kizárólag a Szövetség alapszabályainak módosítása szerepelt.

A rendkívüli konferenciát több, mint kétszáz delegátus és nagyszámú vendégsereg jelenlétében Vermes Ernő, a Szövetség elnöke nyitotta meg héber beszéddel. A Szövetség elnöke megnyitójában rámutatott a világ zsidóságának rendkívül súlyos helyzetére és azokra a problémákra és feladatokra, melyek a mai kritikus időkben várnak megoldást a zsidó néptől.

Ezután dr. Nobel Sándor tartotta meg hivatalos referátumát az alapszabálymódosító tervezetről, melynek első pontja a Szövetség nevének az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségről Erdélyi cionista szervezetre való megváltoztatására javasolja. Rámutat azokra az indokokra, amelyek a javaslatra indították a központi vezetőséget.

Dr. Nobel referátuma alapján megindult az általános vita.

Elsőnek dr. Fodor Sándor, az Aviva-Bariszta konferenciális frakciójának azónoka szólalt fel. Állást foglalt az első szakaszban szereplő névváltozás ellen. Kiemelt, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség immár áment a köztudatba, begyökeresített tradíciót jelent az erdélyi zsidóság számára és a megalkuvás nélküli nemzeti tartalmat szimbolizálja a szervezetnek, míg az új javaslat ennek a tartalomnak a megkérdőjelezését jelentené. Dr. Hermann Desző ugyancsak a névváltozás ellen szólalt fel. Nem tarja elfogadhatóknak azokat az indokokat, melyeket az elnökség a módosítás mellett felhozott.

Dr. Hermann további beszéde során éves vita fejlődött ki Vermes Ernő elnök és a felszólaló között. A vihar csak nehezen ül el. Dr. Flandrich kifogásolja a szabályzat 5. paragrafusát, mely kizárólagosságot kíván biztosítani a helyi csoportnak az ifjúsági csoportok megalkuvásában. Kéri, hogy ezt a pontot változtassák meg. Grünberger József, Reitter Károly, dr. Borghida József, majd végül dr. Weiss Artur a névszere mellett szólalnak fel.

Elvetik a névváltozást

Ezután a kérdés ügyében névszerinti szavazást rendelt el az elnök s ennek eredményeként

43 szavazattal 31 ellenében, a konferencia a régi név fentartása mellett döntött.

Az alapszabálytervezet további szakaszainak tárgyalása során hangos vita alakult ki különösképpen a szervezethez való tartozás, a helyi csoportokba való hagyás és az ifjúsági szervezethez való tartozás kérdésében.

A választójoggal kapcsolatosan a módosított alapszabályok előírják, hogy minden 18 évet betöltő zsidó férfi és nő aktív. 18-21 év közötti zsidó férfi és nő aktív. 21 évtől kezdve mindenki, aki eleget tesz a vonatkozó kötelezettségeknek -- passzív választó.

Dr. Brizsker Ezekiel a vonatkozó paragrafus tárgyalásánál ezzel a javaslattal állt elő, hogy az eddigi uzustól eltérően, az erdélyi cionista konferenciákat kétféleképpen tartják meg. A javaslat közül élénk vita fejlődött ki. A végén a konferencia 32 szavazattal 8 ellenében, amellyel döntött, hogy mind a múltban, a jövőben is a konferenciákat évenként hívják össze.

Még komolyabb vita tárgyát képezte, hogy a WIZO a Szövetség fegyelmé alá tartozik-e vagy sem? E pont tárgyalásánál többen szólaltak fel. Reitter Lunka, a WIZO szervezeti országos ügyvezető elnöke, ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy a WIZO minden tekintetben közös cionista munkát végez a Szövetséggel, de önálló szabályzatai értelmében közvetlenül a WIZO vezetését fegyelmé alá tartozik. A konferencia ezt a bejelentést tudomásul vette.

A konferencia szerdán a késő esti órákban fejezte be az új módosított alapszabályok tárgyalását és ezzel a Zsidó Nemzeti Szövetség új alkotmányt kapott.

Csütörtök délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét a Zsidó Nemzeti Szövetség Nagybizottsági ülésének. Dr. Nobel Sándor elnök megnyitójában rámutat a NIB ülés feladataira.

Dr. Fischer József szólal fel ezután. Visszapillantást vet a Zsidó Nemzeti Szövetség megalakulásának körülményeire.

— Amikor 17 évvel ezelőtt — mondotta — Clujon összejöttünk Erdély első cionista élharcosai, komoly vita és megfontolás tárgyát képezte éppen a név megválasztása, helyes megfogalmazása.

— Elsősorban ki akarjuk domborítani százszázalékos nemzeti volnkat. Már akkor tudtuk, igen, már akkor megéreztük, hogy eljönnek olyan idők, amikor találkozunk olyan zsidókkal, akik a helyzet kényszerű adottságánál fogva, nem fognak elárkózhatni Palesztina támogatása előtt, de a zsidó nemzeti fogalmat még az adott súlyos körülmények közepette sem akarják majd magukévá tenni. Már pedig

mindenkinek tudnia kell, hogy a cionizmus végső koncepciójaként — a nemzeti gondolat vivője és ennek maradék nélküli összességét jelenti.

Eppen ezért bármennyire sajnálom, mondanom kell, hogy azok, akik mindmáig nem tudtak megbarátkozni a zsidó nemzeti gondolatot és Palesztinát, az országépítést még ma is csak karitatív szemüvegen keresztül itélik meg — csoportosuljanak a Jewish Agencybe. Ezt az alakulatot éppen abból a célből hívták annak idején életre a cionista vezetők.

De mi, itt Erdélyben, akik már 17 évvel ezelőtt hirdettük a zsidó nemzeti gondolatot és a cionizmust, éppen ennek keretében vittük bele a köztudatba — nem adhatjuk fel régi nevünket a nem adhatjuk fel azokat a pozíciókat, melyeket súlyos küzdelmek árán kivívtunk.

Dr. Fischer József nagy tapsal fogadott beszéde után Mittelmann Jakab, a Mizrachi szervezet országos elnöke szólalt fel. Számos argumentumot sorakoztat fel, melyek a Mizrachi taktikai és politikai szempontjából is, arra készítik, hogy a régi név fentartása mellett foglaljon állást.

Vermes Ernő, országos elnök szólal meg hozzá a vitához, majd dr. Nobel Sándor a zárzó jogán újból ismerteti azokat a motívumokat, melyek a központi vezetőséget arra az elhatározásra készítették, hogy az új névváltozás javaslatával álljon elő.

ra, majd Reitter Károlynak, az országos Palesztina bizottság elnökének adja meg a szót, aki a központi Palesztina-hivatal jelentését adja elő. Behatóan foglalkozik a palesztinai kívándorlásra készülő zsidó iparosok megszervezésének kérdésével és javaslatot tesz az iparos szervezeteknek a pártoktól független megszervezésére.

Fischer a jelenéshöz szólva, az ifjúsági hachsa-telepek fokozottabb támogatását és megerősítését kéri.

A nemzeti alapok munkája

Ezután M. Geiger, a Keren Hájjeszód jeruzsálemi főirodájának delegátusa tartja meg előadását a jubiláló országépítő Alapról. Rámutat azokra a teljesítményekre, amelyeket az elmúlt tizenöt esztendő alatt végzett a K. H., valamint azokat a feladatokat, amelyek a legközelebbi munkaperiódusban várnak a nemzeti alapokra. Kevesli a cionisták munkáját az alapok szolgálatában és sajnálattal állapítja meg, hogy a KKL munkájában főleg az ifjúság vesz részt, míg a felnőttek nem teszik meg kötelességüket a Keren Kajemet szolgálatában.

Dr. Brizsker Ezekiel, a KKL edélyrészi kurtatórúmanak elnöke, tartja meg ezután héber nyelvű referátumát a Nemzeti Alap munkájáról. Hangsúlyozza, hogy a KKL-munka kell, hogy legyen a cionista tevékenység központja. Ebben a munkában harmóniában és békében találkozunk az ifjúsági és felnőtt cionista erők. Megállapítja, hogy a KKL bevételies szép emelkedést mutatnak, majd ünnepléses keretek között átnyújtja Vermes Ernőnek, a Szövetség elnökének a jeruzsálemi főiroda díszes diplomáját arról a ligetről, amelyet a zerdélyi cionisták Vermes Ernő nevére, övének születésnapja alkalmából ültettek a Keren Kajemet földjén. Dr. Nobel Sándornak is díszes oklevelet nyújt át, ötvenéves születésnapja alkalmából örömtént aranykönyv bevezetőéről. A NIB mindketőjüket melegen ünnepli.

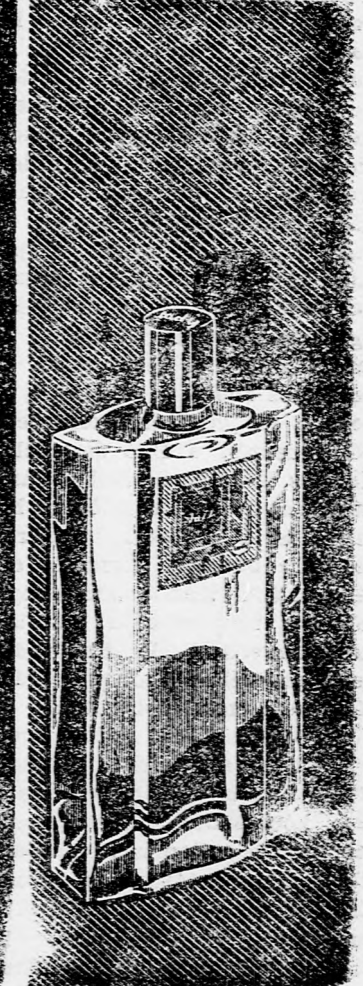

fiatalága, ellenállhatatlan bája mély hatást gyakorol

Szépesség — ezüstösen csengő édes hang — bódító illatár. Ime egy kombináció, ami a nőt ellenállhatatlanná teszi. Nézzen körül és e nők másait azokban találja meg, akiknek életükben valóban nagy sikerük volt azokban a nőkben, akiket a férfiak imádnak és a nők irigyelnek.

Kreáció az új idényre

- Jazz! Ez az új kölnivíz neve, amelyet Lady kreált. Mint minden Lady készítmény, a parfümkészítő mester és a divatspecialista együttes munkájának az eredménye.
- Próbálja meg ezt a megkapó kölnivizet, mielőtt táncolni megy. Új bájit kölcsönöz Önnek, új sikerhez segíti. Emelni fogja egyéniségét, akarsak egy Schiaparelli vagy Maggy Rouff készítette ruha.

Dr. Nobel Sándor szívhez szóló szavakban mond köszönetet a szeretet és elismerés megnyilatkozásaiért. Fogadalmat tesz a cionista munka intenzív folytatására.

Hirsch Simon, a KKL főtitkára tartja meg ezután jelentését a Központi Iroda elmúlt évi munkájáról. Kémataja, hogy a KKL bevételének 50 százalékát az ifjúsági szervezetek és 25 százalékát a WIZO hozta fel. Hiányolja a felnőtt cionisták munkáját a Keren Kajemet szolgálatában. Ezért határozta el a legújabb konferencia a helyi csoportok kontingentálását, ami az eredmények fokozását kell hogy maga után vonja. A jövő évi munka-periódusban 50 százalékos emel-

dést kell elérnie a KKL munkának ötezer új persely kihelyezésével a külön akciók és a felnőttek munkájának hatatos fokozásával.

Florenthal Abraham javasolja, hogy a husvétii ünnepek alatt országos KKL konferenciára hívják össze az ország ifjúsági szervezetek delegátusait.

Vermes Ernő szervezeti referátuma

Vermes Ernő, a Szövetség elnöke, emelkedik ezután szólásra. Keresetlen szavakban mond köszönetet a díszes KKL-diplomáért, visszapillantást vet azokra az évzedekekre, amelyeket a cionista munka szolgálatában töltött el és békés, harmónikus munkára szö-

A szervezeti vita

litja fel Erdély összes cionistáit. Ezután szervezeti referátumát tartja meg. Kifejti, hogy bár nincs megelégedve az utolsó esztendőben elért szervezeti eredményekkel, mégis úgy látja, hogy a szervezet sorai és keretei megerősödtek ezen idő alatt. Több új helyi csoport alakult, anyagi kötelezettségeiknek azonban csak részben tettek eleget a csoportok. Behatóan foglalkozik a hebraizáció kérdésével. Rámutat arra, hogy bár a központi vezetés teljes odaadással támogatta a hebraizációs munkát, ezen a téren azonban óriási hiányosságok mutatkoznak meg. Kifejti, hogy a Maas Histadrut (egyéni szervezeti adó) tekintetében Timisara példával járt elöl, amit azonban a legtöbb helyi csoport cionistái nem követtek. Hangsúlyozza a szervezeti felelősség megteremtésének szükségességét, ehhez azonban nemcsak anyagi eszközök szükségesek, hanem arra teljesen megfelelő személy is.

Rátérve a Jedidé Hechaluc kérdésére, kifejti, hogy a timisoari zsidó intézmények példás odaadással karolták fel a chaluc-támogatás ügyét, szomorú jelenség azonban, hogy más városokban a timisoari példa nem talált méltó követésre. A hitközségek és a zsidó intézmények még mindig nem tudják megérinteni, mit jelent a zsidóság egyetemére nézve az ifjúság chalucj átrétegződése és mily

elemi kötelessége minden zsidó testületnek ezen átrétegződési mozgalom támogatása.

Szégyenletesnek minősíti a zsidó intézmények mulasztásait ezen a téren és azt a körülményt, hogy Erdély chalucjai támogatás hiányában súlyos nehézségekkel küzdenek hacsarajuk és alijuk tekintetében. Végül harmonikus együttműködésre hívja fel a Szövetség elnöke az összes cionista csoportokat.

A szervezeti vita

Dr Weisz Arthur javaslatot tesz arra, hogy a KIB január elsejétől számított hat hónapos próbaidőre szervezeti felelősséget alkalmazzon. Izrael Albert a hebraizációs munka hiányosságaira mutat rá. Gyakorlati javaslatokat tesz a hebraizáció előmozdítására és elismeréssel adózik a KIB ezirányú törekvéseinek. Dr Szegő Ernő felhívja a sok ifjúsági szervezetet és a tizenhét éves aluli generációkat pártpolitikai nevelésükre. Ezért javasolja, hogy a Szövetség keretében egységes és pártönkivüli szervezetbe tömörítsék a tizenhét éves aluli cionista ifjúságot. Dr Rosenbergsz Ozkár heber felszólalásában gyakorlati javaslatokat tesz a hebraizáció vonatkozásában. Heber körök kiépítését, valamint központi heber kuratórium alakítását javasolja. Ing. Löwi felszólalásában rámutat azokra a mulasztásokra, amelyeket a felnőtt cionisták követnek el az erdélyi zsidó közelet frontján. Kéri a Bné Jisraél azon kívánságának támogatását, hogy a Szövetség havi ezer lejese szubvencióval járuljon hozzá a clujli cionista diákokhoz a megnyitáshoz. Dr Fendrich Ernő ugyancsak a Bné Jisraél ügyében szólal fel. Központi bizottság küldését kéri Clujról a helyi csoport ügyének rendezésére és ebben az esetben a clujli vállalkozó, hogy a helyi csoport szervezeti hozzájárulásából fedezzék a Bné Jisraél szubvencióját. Vermes Ernő és dr Nobel Sándor felszólalásai után a Szövetség vezetősége hat hónapra megszavazza a diákok részére kért szubvenciót. Dr Fendrich Ernő és dr Nobel Sándor felszólalásai után a Szövetség vezetősége hat hónapra megszavazza a diákok részére kért szubvenciót. Dr Fendrich Ernő a szervezeti kérdésekről szólva, megállapítja, hogy a KIB nem kezeli objektíven és egyenlően a különböző ifjúsági szervezeteket. Egy levélben véli ezt alá ámasztani, melyet a Központi Iroda a zalauai Dorchas csoport megalakulása kérdésében írt, majd a sátrari helyi csoportnak a Somé Hecaral szemben tanúsított magatartására hivatkozik. Dr Briskel Ezekiel a hebraizáció fontosságát hangsúlyozza és együttműködésre hívja fel az ifjúsági szervezeteket. Reiter Ernő megengedhetetlennek tartja, hogy a Szövetség központja pártolói lépjen fel valamely ifjúsági szervezettel, a másiknak a rovására. Reiter Lunka hasonló értelmű interpellációt intéz az elnökséghez a zalauai és sátrari ifjúsági kérdésben.

Hirsch Simon fölttkár válaszol a felszólalásokra. Felolvassa a zalauai ifjúsági alakulás ügyében folytatott levelezést és kimutatja, a Központi Irodától távol állott minden egyoldali tendencia.

Szervezeti és fegyelmi kérdések vitája

Vermes Ernő válaszol a szervezeti vitára, majd Reiter Ernő előterjeszti annak a bizottságnak a javaslatát, amelyet a Klein Eljahu és Mejrövits Ede vezetése alatt álló progresszív vallásos szervezet megalakulásának legalizálása ügyében küldött ki a NIB. A bizottság javaslata a szervezet működésének engedélyezését anélkül azonban, hogy más fennálló párt nevét (Mizrachi) használ-

hassa. A Mizrachi kisebbségi javaslatban a működési engedély megtagadása kéri.

Mitelmán Jakab, Izrael Albert és Rubin Sándor a Mizrachi álláspontját fejtik ki. A Mizrachi szónokai felhívják a párttól ezeket csoportot a vitás kérdések békés elintézésére a párt keretein belül. Hangsúlyozzák a szakadási mozgalmak káros voltát és indokolatlannak minősítik az új csoport tagjainak elszakadását a Mizrachiól.

Klein Eljahu és Mejrövits Ede az új csoport nevében annak legalizálását kéri és ismertetik az új csoport progresszív és vallásos cionis ideológiáját, valamint az elszakadás okait. Dr Hermann és dr Fendrich támogatják őket kívánságaikkal.

A konferencia névszerűt szavazás után 42 szavazattal 28 ellenében a bizottság javaslatát szavazta meg.

Drechsler Gyula előterjeszti annak a bizottságnak a javaslatát, amelyet az ifjúsági szervezetek vitás kérdéseiben küldött ki a NIB. A bizottság javasolja annak a NIB-határozatnak a jóváhagyását, mely megtiltja tizenhét éves aluli ifjak átlépését egyik szervezetről a másikba, hat hónapi átmeneti időt állapít meg a tizenhét éves felüliek átlépésére, valamint befijja azokat a csoportokat, amelyek más szervezetekből átvett tagokból alakultak. A bizottság továbbá az ifjúsági központi tanács létesítését javasolja a kérdések szabályozására.

Dr Herman Dezső megvédi azokat a csoportokat, amelyek más szervezetekből átvett tagokból alakultak meg és az átlépés teljes szabadságát követeli az ifjúság számára.

Kasztner Rezső mindenképp is kijelenti, a clujli cionista élet van olyan élelt, hogy a helyi csoport megalakulása körül felmerült ellentéteket a maga körében és minden külső beavatkozás nélkül intézze el. Rámutat arra, hogy az átlépések körüli visszasságok az ifjúsági szervezetek tuitengéséhez és emiatt az általános ifjúsági élet demoralizálásához vezetnek. Kéri a KIB határozatának fenn tartását.

Danzig Tibor kijelenti, hogy az érdekelte ifjúsági csoportok számára a KIB határozata nem jelent védőszekélyt, a szervezeti tagoknak más szervezetek által való átcsábításával szemben. Az ifjúsági csoportoknak saját eszközeik vannak a védelmi harc megvívására.

A konferencia 39 szavazattal 19 ellenében jóváhagyta a KIB határozatát, melyek érvényben maradnak mindaddig, míg az ifjúsági tanács rendezi a maga hatáskörében a vitás kérdést.

Viharos incidensre került sor ezután egy póljavaslat szavazásánál, majd Reitter Ernő bejelenti, hogy a KIB a helyi csoportok működési szabályzatának tárgyalását leveszi a napirendről.

A Hisztadrut jubileuma

Danzig Hillél felhívja a NIB figyelmét a Hisztadrut Haoydim, a palesztinai általános zsidó munkásszervezet tizenöt éves jubileumára és kéri a NIB-ot, hogy üdvözölje ebből az alkalomból a jubiláló munkásszervezetet. A NIB egyhangulag magáévá teszi a javaslatot.

A NIB ülése dr Nobel Sándor elnöki zárószavaival és a Hatkvah hangjaival ért véget.

KÖZGAZDASÁG

Mit követel a faexportörök szindikátusa?

A gabonaexportörök kezdeményezésére a kivitelre dolgozó vállalatok Bucarestben országos kongresszust tartottak, melyen a faexportörök is tekintélyes számmal vettek részt.

A faipar sérélmét Emil Costinescu, a kereskedelemügyi miniszter fivére és a fatermelők egyesületének elnöke ismertette, majd konkrét javaslatokat terjesztett elő az exportakadályok elhárítására. Elsősorban azt kéri a faexportörök, hogy a befolyt devizák ellenértékét a Banca Nationala a beérkezéstől számított 15 napon belül fizesse ki, mivel az exportör nem várhat a Magyarországra eladott árunál hat hétig, a Németországba eladott árunál három hónapig a pénzére. Ugyancsak egy rövid határidőt kell megállapítani, amelyen belül a Banca Nationala köteles legyen nyilatkozni, hogy átvesszi-e az exportból származó devizákat, vagy sem. Ausztriában például ezt 48 órán belül közlik az exportörrel. A kliring útján befolyt devizákat a Banca Nationala haladéktalanul fizesse ki. A 38 százalékos devizafeláron kívül a fűrészárú kivitelnek szüksége van külön exportprémiumra az erősváltajú országokban. Különbségek találják az exportörök, hogy például a pengónél és a drachmánál a Banca Nationala csak eladási árfolyamokat állapított meg, de nem közli, hogy mennyiért veszi meg ő ezeket a devizákat. Sérélmeseink találják azt is, hogy az eladási és vételi árfolyam között a Banca Nationala aránytalanul nagy különbözetet állapított meg. Különösen kirívó ez a német márka esetében, amelyért a jegybank csak 37.50 lejrt hajlandó fizetni, de 47 lejrt kér. Amikor az állam számára szükséges devizák felárának fedezetét a kormány a 12 százalékos importvámptélekkel biztosította már, semmi alapja sincs a Banca Nationala nagy árfolyamnyereségeinek.

További kérésük a faexportöröknek, hogy nekik 45 nap helyett 120 napot adjanak a devizák beszoigaltatására, mert a faüzleti szokványok így kívánják ezt. Rendkívül súlyosan kifogásolják az új devizarendeleket azt az intézkedést, mely szerint a december elsejéig ki nem fizetett devizák is már az új rendszer hatálya alá esnek. Ez azt jelenti ugyanis, hogy a Banca Nationala nem akarja megtartani a még fennálló kereskedelmi szerződésben kikötött prémiumokat, holott az export ezeknek a prémiumoknak a be-

számításával történt. Attól is tartanak a faexportörök, hogy a Németországba kivitt áru ellenében befolyt devizák értékesítését megakadályozza a Banca Nationalának az a rendelkezése, amely november 7-én felfüggesztette ugy az ezentuli, a júliusban lebonyolított export fizetését.

Még furesább a helyzet Magyarországgal. Az exportörök a kivitt áru értékének 40 százalékát pengőben beszoigaltatják a Banca Nationalának és ezekért a pengőkért 24.50 lejrt kapnak, viszont a 60 százalék pengőt szabadon eladhatják magánkliringben. Kiderült azonban, hogy a 40 százalék, amit beszoigaltatni kötelesek, nagyon sok és most a Banca Nationala nem tud tudadni a pengő készletén, viszont emiatt nem enged meg, hogy a többi 60 százalék értékesítése érdekében bármilyem árukompenzációt lehessen eszközölni, amíg neki pengője van.

Bánsági gazdasági hírek

Német pénzkonzorcium is érdeklődik az aradi Astra-gyár megüresedő telepe iránt. Legutóbbi jelentésünkben meg arról emlékeztünk meg, hogy m'vel az aradi Astra gyár és gégyár rövid időn belül Brasovba teszi át székhelyét, Arad városa azzal a tervvel foglalkozik, hogy az Astra gyártelepén saját ügykezelésében üzemelt állít fel. Most újabban arról értesülünk, hogy egy németországi pénzkonzorcium megbízást adott Kende János aradi mérnöknek, hogy járjon el a városmál s amennyiben az Astra rövidesen elköltözik, eszközölje ki, hogy az egész gyárüzemet megkaphassa. Kende ezirányban megkeresést is intézett a városhoz.

Az aradi Áruörzse is felállít fa- és építkezési-anyag osztályt. A timisoari Áruörzse kezdeményezése alapján most az aradi Tözsde vezetősége is elhatározta, hogy a legközelebbi időn belül kibővíti a Tözsde jelenlegi üzleti kereteit és fa és építkezési-anyag osztályt állít fel. Az aradi Tözsde esetében nagyon célszerű intézkedésről van szó. Hiszen Mures és a Cris vidékén termelt fa gőcpontja Arad és ezért már legfőbb ideje, hogy a fa eladását és vételét Tözsdeben keresztül intézményesítsék. Egyébként megjegyezzük még, hogy Középeurópában eddig csak a bécsi Tözsde mellett működött ilyen fa- és építkezési-anyag osztály.

A lugoji állatexportörök sérélmézik, hogy h'ába van vámvámal Lugojon, a kivitelre szánt állatokat mégis Jimbolian kell elvinniük, ami fölsőleges kiadást és idővesztést jelent számukra. Az állatexportörök

lugoji kirendeltsége a fentvázolt sérélmés helyzet megváltoztatására akciót indított ennek során kéri, hogy a pénzügyminisztérium járuljon hozzá, miszerint január elsejével a lugoji és általában a severinmegyei állatexportörök a vámolási procedurát Jimbolia kapcsolásával, Lugojon boyolthathassák le.

Mit fizetett Timis megye novemberben a kincstárnak? A timisoari pénzügyigazgató, ság a napokban álitotta össze mult havi kncs ári bevételekről szóló kimutatását. Eszerint egyenesadó címén 16,095.889, vámilleték 7,915.164, alkohollilleték 1,529.616, különböző illetékek 5,033.558, forgalmi adó 12,462.601, vígami adó 249.042, bélyegilleték 8,306.456, m niszteriumok részére 2,454.667, egyenesadó hátralék 3,242.441, más hátralékok 804.577, még régebbi hátralékok 1,742.500, dekrétumok 4,739.371, nemze vételek javára 10,979.406. Ilyenformán az összes novemberi bevételek 76,037.431 lejre rúgnak. A pénzügyigazgatóság kimutatásából még azt is megtudjuk, hogy a költségvetési esztendő elmut nyolc hónapja alatt Timis megyéből a kincstár összesen 504,225.567 lejrt inkasszált.

Kik kaptak újabb építkezési engedélyeket Timisoaran? A mérnöki hivatal előterjesztése alapján Timisoaran a következők kaptak engedélyt újabb építkezésekre: Peia Ioan, Ostern Hildegard, Vigh Mátyás, Paul George, Rosu Arsenie, Neustadt Abraham, Romex Rt., Heller Miks, Angerbauer Malvin, Denk Mar'a, Vučan Rt., Gautner Katalin, Salamou Lajos és Jakab, CFR sportgyejesüet, Schmidt Ceclia, Danciu Ferenc, Albrecht Josefín, Hruza Anna, Stan Ioan, Steinberger Anna, Stoiz-alapítvány. (f. m.)

SPORT

Sigheten konferenciát tartott az erdélyrészi Makkabi szervezet

Cluj, december 27. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyrészi Makkabi szervezet december 25-én Sigheten tartott a második konferenciáját. A konferencia napirendjét a szervezet kiépítését célzó javaslatok, sporttechnikai kérdések és az erdélyi zsidó sportot érdeklő fontos problémák képezték.

A konferencia részletes lefolyását és a határozatokat — anyagtorlóadás miatt — holnapi számunkban közöljük.

Győzött a bécsi Hakoah Algírban. Meknesből jelenik: A bécsi Hakoah turázó labdarugócsapata Meknes város válogatottja ellen 7:2 arányban igen szép játékkal győzött.

Málta. Admira (Bécs)—Hiberniana. 4:0.

Arras. Kispest—Arras kerületi válogatott 6:5 (2:2).

Bethume. Kispest—Stade Bethume 4:2 (2:2).

Hága. Bocskai—FC Bouck 3:0 (0:0), góllövők: Gyulai és Dóczy (2).

Lustenau. Hungária—FC Lustenau 5:1 (2:0). A Hungária góllövői: Müller (2), Dudas, Tikos és Cseh.

Basel. Hungária—Basel válogatott 6:2 (3:0). A Hungária góllövői: Tikos (3), Cseh és Müller (2) lötték.

A Ferencváros első turamérkőzését Genfben a Servette ellen 7:4 (2:0) arányban nyerte meg.

A bucuresti Unirea Tricolor Beyruthban az American University-t 5:2, a város válogatottját pedig 6:2 arányban győzte le.

Haggibbor versenyzők a Román Kupa asztaliteniszversenyen. Vasárnap-hétfőn rendezte meg Bucuresben a ping-pong szövetség a Román Kupa versenyt, amelyen a Haggibbort a következők képviselik: Baumzweiger Dezső, Diamantstein Ervin, Erős Csibi, Heves Marianne, Klein Béla, Paneth Farkas.

Gyermek-táncdelután a Vivó-Clubban. Ötletes szórakozásról gondoskodik a Haggibbor Kfar Makabi-teak rendező bizottsága a vakációzó gyermekek számára. Táncos teadélután rendez a rendezőbizottság f. hó 20-án, vasárnap d. u. 5 órakor a Vivó-Clubban, kizárólag fiatal leánykák és fiuk számára. Az iskolaév fáradsalmit pihenő gyermekek számára kedves vakáció meglepetés lesz ez bizonyára, éppen azért a rendező bizottság minden tekintetben gondoskodni fog arról, hogy a fiatalok jól érezzék majd magukat. A programban szerepelnek Mózes Jenő v. vómes'er és tanítványai, továbbá Berger Katalin, Klein Zicuka, Blau Arianne, Stajmon Emil, tánc- és érekszámmakkal, Ezenkvil szépségverseny, sziperlin- és konfetti-csata is lesz. Este kilenc órakor feintettek részére táncos teaestély.

Véresen forr

Megkorrleke

Ujabb véres és mongol h

Sanghai, december 27. Yu Jen közlekedésügyi via koncesszió területén agyonlőtték. A tett Tang Yu Jen barátja volt miniszternek, akmei miatt a nacionaldöznék. Ujabb nankai merényletet baloldaristák művének tartják megújult akciói miatt. Mány Hankau és Nankai területére életbe lépőpotot. Tokióba érkezésüdni vélik, hogy a kán sán hármán támadták. A terroristák kilétét állapítani. Attól kell pán-kinaí viszony újrazódik.

Tokióban a helyettesügyi miniszter ellen merénylettel kapcsolarra, hogy a viszonyzótt kétségtelenül ismzöldni, ha kinaí részre a japánellenes mozgal

Egyidejű sanghaji előtt négy nappal a d tetek egy vonatot, amtak vezetni. A hatóságzedték előttük a si azokat kijavították. egy vasuti hidat megsulásra kényszerítették.

A londoni Manches állapítja a fenti esemban, hogy az északkín

Capitol M

Vasárnap

A gyarmati háborúk levegője! Kémek, hősgyönyörű asszonyért.

Ma utoljára:

A franci a ligá

Megkezdtek a szoigalati időt államtanács ülés a mai külpolitikai főr

Párizs, december 27. utolsó ülésén 207 szavazatsavazta a ligák fóló javaslat két első szegész javaslatot is. szerint olyan egyesület, amely a törvény tilalma vagy szervezkedik, a kőnek rendeletével feloszla

Ugyanazon nap a káge, Vallat és Grandmaísviselek módosító javaslatot a szenátusban megjavaslathoz. A módosít

Véresen forrong a Távolkelet:

Meggyilkolták a nankingi kormány helyettes közlekedésügyi miniszterét

Tang Yu Jen is Japánbarátsága áldozata lett. Nationalista, vagy kommunista terroristák lőtték le a minisztert. Végzőkig kiéleződik a helyzet Kína és Japán között. Poigá-haboru dul Kinában

Ujabb véres összecsapás volt a mandzsu és mongol határon

Sanghaj, december 27. (Rador.) Tang Yu Jen közlekedésügyi miniszterét a francia koncesszió területén levő lakásán agyonlőtték. A tettesek elmenekültek. Tang Yu Jen barátja Wang Csing-Vei volt miniszternek, akit japánbarát érzelmei miatt a nacionalista terroristák üldöznek. Ujabb nankingi jelentés szerint a merényletet baloldali szélsőséges terroristák művének tartják. A kommunisták megújult akciói miatt a nankingi kormány Hankau és Nanking tartományok területére életbe léptette az ostromállapotot. Tokióba érkezett jelentések alapján tudni vélik, hogy a kínai minisztert lakásán hárman támadták meg és terítették le. A terroristák kilétét nem sikerült megállapítani. Attól kell tartani, hogy a japán-kínai viszony újra még jobban kiéleződik.

Tokióban a helyettes kínai közlekedésügyi miniszter ellen elkövetett gyilkos merénylettel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a viszony Japán és Kína között kétségtelenül ismételtelen ki fog éleződni, ha a kínai részről nem intézkednek a japánellenes mozgalom leállítására. Egyidejű sainghai jelentés szerint ez előtt négy nappal a diákok kezükbe kerítették egy vonatot, amit Nankingba akartak vezetni. A hatóságok több helyen felszedték előlük a sineket, de a diákok azokat kijavították. Erre a hatóságok egy vasuti hidat megszálltak és visszavonulásra kényszerítették a diákokat. A londoni Manchester Guardian megállapítja a fenti eseményekkel kapcsolatban, hogy az észak-kínai függetlenség ki-

kiáltása polgárháborúra vezetett Kína többi részeiben. A hatóságok ezért hirdették ki az ostromállapotot. Hír szerint a legutóbbi napok eseményei arra fogják készíteni Csang-Kaj-Sek tábornokot, hogy megtagadja minden újabb japán követelés teljesítését.

Peking, december 27. (Rador.) A Reuter közlése szerint karácsony napján két újabb összecsapás volt a mongol és mandzsu csapatok között. Három japán katona megsebesült, egy mandzsu katona meghalt. A helyzet rendkívül súlyos.

Moszkvai jelentés szerint Mongolország kormánya Ulanbatorból tiltakozó táviratot küldött a mandzsuriai kormányhoz a mandzsu csapatok december 19-i támadásai miatt, mely alkalommal megtámadtak egy mongol őrházat és 16 mongol katonát megöltek. A mongol kormány követeli a bűnösök megbüntetését és az elrabolt javak visszaadását. A jegyzék figyelmezteti a mandzsu kormányt hasonló esetek súlyos következményre és megállapítja, hogy a támadásban japán csapatok is részt vettek.

Tokió, december 27. (Rador.) A külügyminisztérium egyik megbízottja kijelentette, hogy a kínai diákvargások újból azzal fenyegetnek, hogy a japán áruk általános bojkottjára kerül sor. A lapok rámutatnak arra, hogy az egyetemi diákságot protesztáns, angol-amerikai misszionáriusok vezetik. Az Azahei című lap azt állítja, hogy a kormány egyik tagja, a pekingi egyetem tanára lenne a jelenlegi mozgalom provokátora. A lap azt is tudni véli, hogy ez a tanár egy külföldi követség egyik titkos tanácsa felbuztatására adta meg a jelt az izgatás megindítására.

Capitol Mozgóban

Vasárnap premier!

Vasárnap premier! Világszáger!

Szudáni Őrjárat

A gyarmati háborúk megrázó izgalmai. Ázsiai dzsungelék és afrikai sivatagok forrása. Kémek, hősök, kalandorok misztikus viága. — Két férfi halálos csatájáig egy gyönyörű asszonyért. Főszereplők: GARY GRANT, CLAUDES RAINS. Paramount-stúdió.

Ma utoljára: A NAGYBACSI RENDET CSINÁL Hermann Thimiggel.

A francia szenátus megszavazta a ligák feloszlatajáról szóló javaslatot

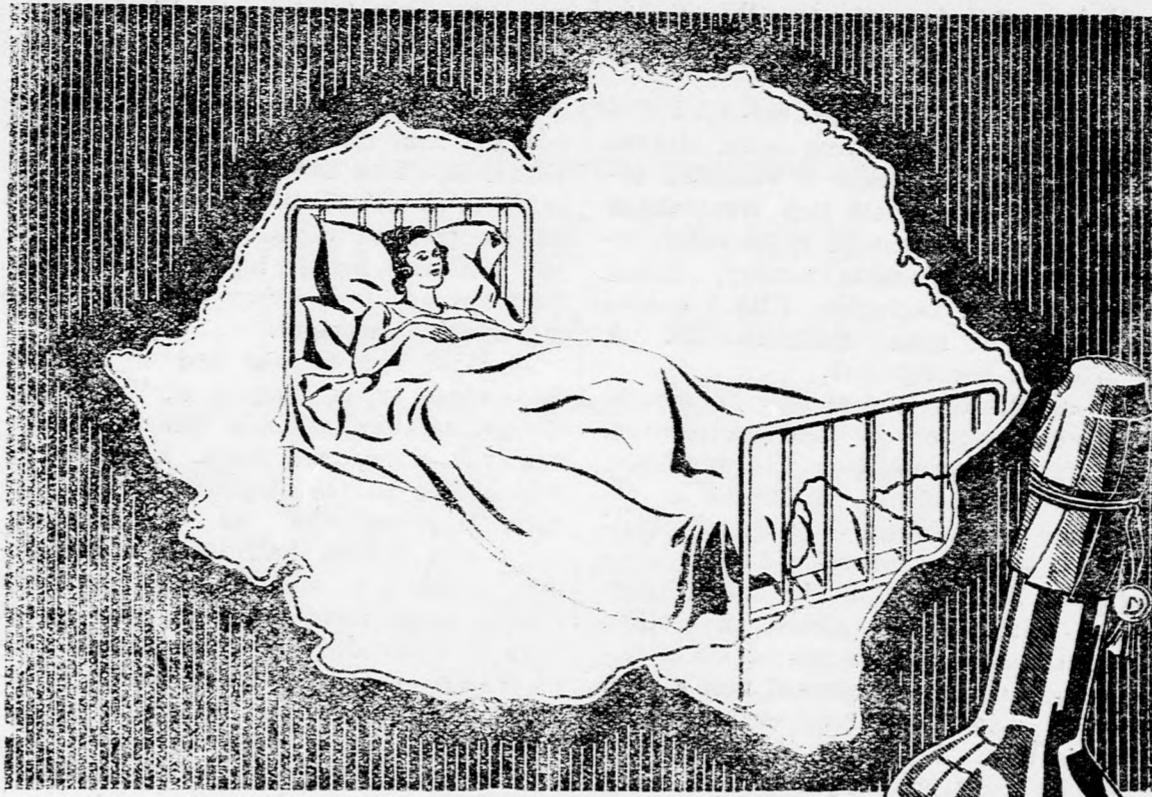
Megkezdtek a költségvetési javaslat vitáját. Felemlik a szociális idő tartamát. Laval külügyi expozé tartott az államtanács ülésén. Genfben óriási érdeklődéssel várják a mai külpolitikai vita eredményét. Mindössze harminc főnyi többsége lesz Lavalnak?

Párizs, december 27. A francia szenátus utolsó ülésén 207 szavazattal 84 ellenében megszavazta a ligák feloszlatajáról szóló javaslatot két első szakaszát, majd az egész javaslatot is. A törvényjavaslat szerint olyan egyesület, vagy csoport, amely a törvény tilalma ellenére működik vagy szervezkedik, a köztársaság elnökének rendelkezésével felosztható. Ugyanazon nap a kamarában Dornange, Vallat és Grandmaison jobboldali képviselők módosító javaslatot terjesztettek elő a szenátusban megszavazott törvényjavaslathoz. A módosítás szerint felosz-

latandók a titkos szervezetek ligái is, amelyek a hatóságok előtt eltitkolják alapszabályait, tagjaik névsorát és levelezésüket. A szenátus szerdán délután megkezdte a költségvetési javaslat vitáját. Abel Gardeau előadó kifogásolta, hogy a költségvetést ilyen későn hozzák a parlament elé és ha a parlamentáris rendszert így negligálják, akkor az konolyan veszélyeztetve lesz. Egyébként az 1936-os költségvetés 40.433 milliárd frank bevételt irányoz elő. Külön 6 milliárd 206 millió van a költségvetésbe főlvéve hadifelsze-

INFLUENZAJÁRVÁNY dühöng országaszerte *)!

Az esős időszakok egyik megájkazati a legkellemesebb betegség, az influenza is. A járvány általában hamarosan elterjed és fe nőttek, gyermekek ezrei szenvednek

DIANA SÓSBORSZESZ

miatta, magas láz, fájás, a megfázás egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné e betegséget. A Diana sósorszeszei való bedörzsölés ilyenkor rendkívül enyhíti a fájdalmakat. Csillapító hatása, amellyel elmulasztja a fejfájást is, míg kitűnő alkateszei meggyorsítják a vérkeringést, felülik a szervezetet. *) Influenza betegek Diana sósorszesze bedörzsölés valódos megváltás.

relési célokra. A költségvetés kiszámításánál már kalkulációba vették a gazdasági krízis okozta dragságot.

Párizs december 27. A francia kamara szerda délután ülésén tárgyalta az új sorozási törvényjavaslatot. A javaslat a bevonulási korhatárt 21 évről fokozatosan 20 évre szállítja le és meghosszabbítja a szolgálati idő tartamát.

Fabry hadügyminiszter kérte a javaslat megszavazását. A kamara katonai bizottságának kívánásait tartalmazza különben a javaslat, melynek főoka Németország fegyverkezése. A katonai szolgálati idő felemelése nemcsak az egy gyermek-rendszer miatt válik szükségessé, hanem azért is, hogy nagyobb számú katonaság álljon szemben a 800,000 főnyi német haderővel. Az erődönlak megszállása is nagyszámú katonát kíván. A kormány vissza fog utasítani minden olyan módosítást, amely a sorozási korhatár felemelését kívánja.

Schumann elzási képviselő a nagyobb-családúak érdekében kívánt bizonyos intézkedéseket.

Fabry hadügyminiszter ellenezte ezt, mert 16,000 fővel csökkentené a katonai létszámot. Javaslathoz felvetette a bizalmi kérdést is. Emiatt a kamara padjain nagy izgalom vetődött.

Az elnök szünetet rendelt el, majd amikor újból megnyitotta az ülést. Laval szólalt fel, aki helyeselte, hogy Fabry felvetette a bizalmi kérdést. Fabry kijelentette, hogy hajlandó a kamara katonai bizottságával együtt megkeresni azokat a módosításokat, hogyan segítsenek a többgyermekes családokon, anélkül azonban, hogy a katonai létszámot csökkentésék. A kamara ezután elhatározta, hogy Schumann indítványát átteszi a katonai bizottsághoz.

Párizs, december 27. Az Elyséeben Lebrun elnök jelenlétében államtanács volt, amelyen Laval külügyi expozé mondott a genfi ülés szak eseményeiről s az angol külügyminiszterváltásáról. Az államtanács ezután bel-

politikai kérdésekkel foglalkozó t. Lebrun elnök az ülés után egy órási kihallgatáson fogadta Herriot-t.

Genfben rendkívül érdeklődéssel várják a francia parlamenti külpolitikai vitát. Ugy hiszik, hogy Laval kormányának több tagja is erőteljesebb angol orientációt kíván s elégedetlenkedik Lavalal. Az olaszbarát jobboldali miniszterek is megmozgatnak minden lehetőséget abban az irányban, hogy az ő állásponjuk győzedelmeskedjék. Párizsban azt hiszik, hogy Lavalnak mintegy 30 főnyi többsége lesz, de sok függ beszédétől.

Párizs, december 27. (Rador.) A radikál-szocialista párt végrehajtóbizottsága tegnap ülést tartott és sajnálatos tudomásul vette Herriot elnök lemondását. A végrehajtóbizottság január 19-én fogja új elnökét megválasztani.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Pietri tengerészeti miniszter kijelentette, hogy a londoni konferencián Franciaország elene van a tengerészet hierarchizációs rendszerének. Januárban Franciaország javasolni fogja a kölcsönös bizalmi rendszer bevezetését és azt, hogy évenként minden állam közölje haditengerészeti építési programját, mert csak így lehet majd megegyezésre jutni a fegyverkezés korlátozása tekintetében.

Párizs, december 28. (Rador.) Parlamenti körök szerint a külpolitikai vitát befejező bizalmi kérdést csak szombaton vetik fel. Megállapodás jött létre, hogy péntek este 9 órakor a vitát megszakítják és ma, szombaton folytatják. Laval csak ma délután válaszol az interpellációkra.

VEDEKEZZEN CSAKIS Primeros GUMMI ALTAI A LEGINOMABB ES LEGBIZTOSABB

Borzalmas vasuti katasztrófa Németországban

Harmincegy halottja van az expresszvonat és személyvonat összeütközésének

Berlin, december 27. (Rador.) Grossheringenben súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Egy expresszvonat összeütközött egy személyvonattal. Az összeütközésnek 31 halott és 10 súlyos sebesültje volt. Kivülök még 17 utas szenvedett kisebb-nagyobb sérüléseket. A kocsik egy

része a Salle folyóba zuhant és az utasok közül többen a vízbe fulltak, mások közül a nagy hidegben megfagytak. A vizsgálat szerint az expresszvonat első mozdonyvezetője nem vette észre, hogy a váltó tilosra van állítva és 90 kilométeres sebességgel rohant bele az ellenvonatba.

Szabad-e az orvosnak hazudni?

Csendes beszélgetés Wenkebach professzorral életéről, haláláról, az „irgalom-orvosról” és egyéb problémákról

Egyszerű kis villa Grinzingben, a Cobenzi alján. A kapun nincs tábla. Mindenki tudja, hogy itt lakik a világhírű orvos-tanár. A hetven felé járó Wenkebach professzor jól konzervált sportember benyomását kelti. Csontos, sovány, izmos ember, acélos a kézfogása. Kitoró temperamentumu, de néha szentimentális. A rendelésében beszélgetünk.

— Ma divat lett foglalkozni velünk. Ujágickekben orvosi kérdéseket vitatnak meg, szindarabokban, regényekben, valami olcsó probléma elé állítják az orvost, amelyet a doktor — a szerző jóvoltából — lehetőleg rosszul old meg — és aminek a közönség örül. Az orvost rendszerint félreismerik. Ebben az esetben nemcsak a közönség, hanem az író is félreismeri, mert laikus szemmel nézi a problémát és még hozzá rendszerint rosszul választja meg. Mellé nyúl. A kvalitásbeli különbség csak ott van, hogy jó, vagy rosszindulattal kezeli a dolgot. A Shaw-féle „The Doctor's Dilemma” aljas, cinikus munka, a „Mensch im Weiss” semmi sem. Emmel Lavervin, a most oly nagy sikert aratott darabjában, „Az Ur katonái”-ben az orvos aránylag jól van megrajzolva. De csak az első két felvonásban. Amikor a harmadikban térdreborul a csoda előtt és hívó lesz, már banális. Így folytathatnám tovább. Talán egyedül Schnitzler az, aki egyik könyvében jól fogta meg a problémát. Ő viszont orvos volt.... Pedig van irodalmi téma a rendelésben, ahol a szatirától a tragédiáig szinte naponta lejátszódik minden műfaj. Ezt azonban csak az orvos ismeri. Ha az író ott állna egy spanyolfal mögött és gyorsírással jegyeznék a beteg és orvos között lefolyt beszélgetéseket, döbbenetes erővel tudná megírni azt.

— Akar egy jó novella-témát? Igaz történet, de nem szenzáció, inkább halk, finom kis mese, amit azt hiszem, úgy kellene elmondani, mint egy dalt. Pár esztendővel ezelőtt történt. Külföldön. Egy halálos beteghez hívtak. Gazdag előkelő ur volt. Híres műgyűjtő. Csodásan berendezett kastély, finom, diszkrét hangulat. Selyembaldachinos ágyban feküdt a beteg, kiborotválva, megmanikürözve, beparfümözve. Súlyos angina pectoris volt. Menthetetlen. Láttam, tisztában van a betegségével és tapintatosan úgy irányítja a beszélgetést, hogy ne kelljen véleményt mondanom. Megható volt előkelő udvariassága. A betegszobában egy tündérelő, fiatal hölgy tartózkodott mellette... a barátnője. A lánya — visszataszítóan rut, de nagyon szellemes nő, lehetőleg keveset jött a beteghez, ami annyira feltűnő volt, hogy megkérdeztem róla az okát. Elmondotta, hogy most szándékosan keveset van együtt az apjával, pedig kölcsönösen bálványozzák egymást, de az apa egész életében szomorú volt, ha a lányára nézett, annyira fájt annak csunyasága. A fiatal barátnőt szereti, ez jókedvre hangolja, lehetőleg úgy intézi hát a dolgokat, hogy az legyen mellette és így utolsó napjai kellemesen teljenek el... Megható történet. Nem?

Fel-alá járkal a szobában és indulatosan folytatja:
— Szabad-e hazudnia az orvosnak, ha arról van szó, hogy megnyugtasson egy halálos beteget, akinek már csak kevés ideje van hátra? Hát persze, hogy szabad. Kötelessége. Ez nem is probléma. A legnagyobb kegyetlenség az arcába vágni valakinek: „Ön menthetetlen...” Nem is beszélve arról, hogy a véget időre bejósolni pontosan nem lehet, aztán tévedés sincs kizárva... mondjuk, a beteg elél még pár hónapig. Ennyi ideig hordozza magában a halál tudatát? Nem találja ezt rettenetesebbnek? Nem helyesebb, emberibb dolog, megszépíteni, bearanyozni a kapuzás előtti napokat?

Csak nagyon kevés ember képes heroikus szembenézni a vigasztalan ténnyel: meg fogok halni, nincs mentés, jó lesz

rendezni az utolsó dolgokat... Nincs orvos, aki nem találkozott volna ilyen esetekkel is, de ez a ritkábbik típus. A betegek túlnyomó része nemcsak gyógyulást hanem azonnali vigaszt is vár az orvostól, a halálos beteg leginkább... és még, ha orvos az illető, akkor szívesen veszi a vigasztaló hazugságot.

— Volt egy nagyon kedves barátom. Tehetséges orvos, nagyon derék ember. Gyógyíthatatlan szivbaja támadt. Tisztában volt mindennel, tudta, hogy nincs segítség és pontos diagnózissal jött hozzám. Megvizsgáltam és kijelentettem, hogy nem tartom halálosnak a betegséget. Orvos volt, mindent tudott, mégis elhitte, amit mondtam, jókedvűen ment haza és bizakodva kezelte magát az utolsó órákig — amíg jött egy roham és elvitte. Mit gondol, azért hitte el a hazugságot, mert az én tudományomban jobban bízott, mint a saját diagnózisában? Dehogyan is. Olyan állapotban volt, amelyet kezdő orvos sem érthet félre. Hitt nekem, mert egyszerűen hinni akart és vigaszra várt. Ez a legjobb igazolása annak, amit állítottam.

— Szabad-e ilyen esetben hazudni az orvosnak? Nevetséges, nagyképű akadémizmus.

— De mindez csak líra. Az utóbbi idők legkomolyabb, legsúlyosabb problémája, amit most Angliában hoztak napirendre, amit, úgy látszik, már el is intéztek és amiről törvényt is hoznak: hogy a kiválasztott doktor, a hatóság, az „irgalom-orvos” megválthatja a szenvedéseitől a haláluktól... Uj idők, új jelszavak, új ember... úgy látszik ezt a kort már nem értjük. Majdnem ötvenesztendő orvosi pályafutásom alatt jó pár embert láttam meghalni, de még mindig szentnek, titokzatosnak tartom a halált és megborzosgok, ha egy testben kihasználják a lélek. Beteg szívekkel foglalkoztam egy életen keresztül, lehet, talán ezért vagyok szentimentális és így nem igen tudom elképzelni az „irgalom-orvos” intézményét és nem tudnám eldönteni a problémát... szabad-e? Nem tudnék megbarátkozni a gon-

ORVOSI ROVAT

A világ legkomolyabb orvosi folyóirata a „Gastro D.” új amerikai gyógyszer csodálatos hatásáról

A Wiener Medizinische Wochenschrift többek között ez írja: „Megfigyeléseink szerint a „Gastro D.” kedvező hatással van a gyomornedv kiválasztó működésére és a duodenum felső részének működésére a savarány normálissá válik, a porisztizmus megerősödik, tehát a gyógyszer enyhé hajtóhatású. A szervei megbetegedéseknél, mint gyomor- és duodenum fekélyek, valamint gyomorsavtúengés által okozott gyomorbajok esetében nagyon gyorsan elért csillapító hatása megértjük, ha arra az összefüggésre gondolunk, amely fennáll a túlságos savkiválasztás és fekélyek között. A savtermelési zavarokkal összekötött gyomorgyulladások és túlságos érzékenységek szintén a „Gastro D.” kezelési körébe tartoznak. A „Gastro D.”-nek nagy hatása van a görcsös székrekedésekre is, mert az antgonikus idegek egyensúlyának helyreállítása következtében megszűnik a görcsös és fájdalmas és így megszűnik a székrekedés is.

Figyelje a fent említett folyóiratból itt megjelenő további idézeteket.

Dr. F. T.

A „Gastro D.” gyógyszert 130 lej utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszer-tára Bucuresti, Calea Vlcoriei 124.

dolattal, hogy cseng a telefon, hívnak, veszem az injekciós tűt és avval a tudattal indulok el, hogy megyek kioltani egy emberéletet. Ha haldoklik is, ha biztos, hogy pár óra múlva meghal, ha tudom, hogy szenvedéseit rövidítem meg... A törvényt helyeslő angol orvosok, úgy látszik, túltették magukat ezen. Mondom: et, hogy szentimentális öreg ember lettem és már nem értem ezt a ort...

Orvos vagyok, megszoktam, hogy gyakorlati példákkal illusztráljak. Ime: egyszer kétségbeesve beállít hozzám egy betegem felesége. Hosszu ideig súlyos szivbajjal felelt a férjét, aki akkor már a végét járta, állandóan erős rohamai voltak és kétségtelenül látszott, hogy valamelyik végez vele. „Tanár ur! — sirta az asszony. — Az isten szerelmére kérem, jöjjön el és vessen véget ennek a kínlódásnak! Rettenetesen szenved!” Elmentem. A házi orvos állandóan a beteg mellett volt. Rövid konziliumot tartotunk, amelynek eredménye, a következő rohamot már valószínűleg nem bírja ki... Pár vigasztaló szót mondtam a betegnek, aki öntudatlanul volt, mire az megragadta a kezemet: „tanár ur, ugy-e, van még egy lehetőség?” Micsoda butaság ez — mondtam és megsimogattam az arcát, amin erre valami mosolygásféle látszott. Az asszony a visszatartott zokogástól feldokolva, kirohant a szobából... Most képzelje el, ezek után ebbe az emberbe beleszurni az injekciót... — Az előszobában sirva kért az asszony, felejtsen el, amire felszóllított. Nem volt észnél. Elvi elgondolás és gyakorlati kivétel! — A beteg akkor éjszaka meghalt.

regénye után. Operett-szenzáció, zenéjét szerezte Johann Strauss. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órák

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvisi mûsor: I. Hegyek leánya. Kalandorfilm. Izgalom, szerelem és dal. II. Fenevadak ura. Crkuszfilm. Clyde Beatty. III. Paleszceanu. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órák. Dec. 26-án, ünnep másodnapján d. e. 11-kor matiné: Piroška, a farkas és a 3 kis mac. Mesejáték sok táncos és énekkel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésre egy 20 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbeli mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel követték a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA”roda Cluj. Regele Ferdinand 116.

Szeszveshordók, használt, de jó állapotban, 400-800 literig, iterenként 250 lejért kaphatók F. A. exiu Markov s S. A. szeszgyárban, Satu-Mare.

Intelligens nőt keres házveze öné. asszonytenszónék cluj. orvos. Ajánla okat referenciák megjelölésével a kiadóba. „Január 1” jelgére.

Erdélyben e helyezkedés keres urileány zsidó családnál, öreg párhoz, gyermekekkel helyettesnek, konyhavezetéshez is ért és bármiféle üzletben segédkeznek. Csakis minucsaládtg tekintendő. Fein, Oradea, Str. Fuchs Mór 13 sz.

Január 1-től zlézés, jó kóser koszt kapható C. Regele Ferdinand 3. sz. Abonensek és átutazóknak kedvezmény.

Raktáron új és használt MAV cséplők, herefektők, traktorok minden méreben. Cseréüzletet is csinálók. Rosebaum Pál, Reghin.

Kerestünk megvételre 12-15 métermázas kőfogástlan smüre buzát v gy pedig 10 métermázas, a cluj. ort. főrabri ur felügyelete aat ö lendő smüre liszet. Ajánlatok benyújtandók: Comunitatea izr. ort. aut. Cluj. Str. Dub-larlor 1.

Kiadó olcsón két kis szobás, fűrdőszobás komfortos lakás, külön telek Str Surda 32. Értekezni: S. r. Surda 17.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEKKE: HIRDESSÉN AZ UJ KELETEN

I. Silonc:

Fontanara

A Marsica földhöztapadó parasztainak akikre Mussolini büszke nem csak gyógyszer csak naponta ezeket használják a fasizmushoz való alávetés alatt

Ára 60 lej

Kapható az Uj Keleten

Kifényesedett, zsiros ruhákat Czink vegyszeti gyára

SZÍNHÁZ-FILM

Önagysága nem hajlandó

Tegnap este kiencor először került színre Harmath Imre és Földes Ferenc óriási sikerű vídám operé tje: **Önagysága nem hajlandó.** Az újdonság páratalanul őt és szövegkönyve, pattingó zenéje, szébbnél-szebb táncszámai s nem utolsó sorban az igazán ragyogó kiállítás és a kitűnő szereposztás igen nagy sikert hoztak az újdonságnak a 'ársulat' tunéja alatt. Az igazgatóság kötelességének érzé annak a megjegyzését, hogy az **Önagysága** nem hajlandó kisse sikamos meséje nem való fiatal leányoknak. Az újdonságot Gróf László rendezte, a vezető szerepeket Solymosán Magda, Sz. Sándor Sefi, Wojticky Elmira, Miklóssy Margit, Jenéi János,

Inász, Csóka, Borovszky, Rajnai alakítják, a táncokat Tebán János tanította be. A harmadik felvonás nagy kabaréjában a magán-táncosok mellett az egész tánckar felép igen változatos műsorral. Az előadást ptemberletben tartják meg.

Az **Önagysága** nem hajlandó szombaton, vasárnap és hétfőn es'e is színrekerül. Szombaton délután 5-kor a Jó tizle', vasárnap 3-kor a Mosoly országga kerü' színre olcsó helyárakkal, vasárnap 6-kor a diadalmas sikerü Csárdáskirálynő szerepel a műsoron.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u. 5: JÓ ÜZLET. (Olcsó helyárakkal.)
este 9: **ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ.** (Rendes bérle.)
Vasárnap d. u. 3: **MOSOLY ORSZAGA.** (Olcsó helyárak.)
d. u. 8: **CSÁRDÁSKIRALYNŐ.**
este 9: **ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ.**
Hétfő 9: **ÖNAGYSÁGA NEM HAJLANDÓ**
Kedd fél 9 és fél 12: **NAGY SZILVESZTERI KABARÉ.**

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, december 29-én matiné: A szent este.
Hétfőn, december 30-án: Kisérte'ek.
Kedden, december 31-én este 7 órák: A Denevér székecsbetéttel.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, szombaton: CIGANYBARÓ. Premier világláger. Jókai Mór halhatatlan

BEN SOKAN SZEN VÉRSZEGÉNY ÉS ANNAK EGYIK METLENEBB TÜNETE SZÉKREKEDÉS

A vérszegénységben legfőbbnyire székrekedés szenvednek. Amellett a székrekedés folytatag csak fokozódik. Ennek elkerülésére könnyű elejét vashajtóval, az ARTIN ARTIN ideális enyhít gyengíti a szervezetet, ha a vastagbél működését ilyen esetben sem okoz be-

ARTIN

Dr. WANDER
Szemek készítménye

Uj árak: 21, 36, 97.

HIRT

Borzalmas fagyhullás ma. Newyorkból jelentik ma reggel több száz á bekedést be kellett szüntetni a színeitel. Állandóan keszik jelentés különböző 44 ember fagyott meg egy számos egyén au'obales szőszektől sikos ut miat

Nagy tűz pusztított kataborban. Newyorkból államban levő Waterbur táborban nagy tűz pusztított berádozót követelt. H másikk három súlyos égés igen sok a könnyebben se

A Szináj chanuka-L. „Szináj” Talmud Tóra E chanuka-esti 'akoma kere fennállása évfordulóját. jelentek az ortodox hitk vallási és népi közületek bará'ai, tamudisták és a gal. Vacsora elő t e Lup egy tizennégy éves növen mondot hálátel beszédet ságának és a növendéke aszonoklata mely benyomá ta a Szináj-egyesül e' szüktségét. Glesner Akiba tekezéssel kezdte, majd át viszonyok jellemzésére. Be optimizmusban csegett chanuka-mécses szmből sötét időnkben is szolgál mta óul. Rosenzweig beszédben követé'e a Szináj tását. Zs'dó kultúránk férbébb rétegekre kel világt a hitközség nevében igért morális és lehe ó anyagi man Mann Márton, Gottlieb M. enő beszédei után a cha kedett hangulatban véget

Egyetem tanárok me bízott határu a

Bixádi vi

amely a gyomor be gyomorégés fájdalom mert használata eny mindig kellemesen hatótt. Clujf lerakat: V Regele Ferdinand 70

REN SOKAN SZENVEDNEK VÉRSZEGÉNYSÉGBEN... SZÉKREKEDÉSSEN!

A vérszegénységben szenvedők... ARTIN ideális enyhe hashajtó, nem gyengíti a szervezetet, hanem előmozdítja...

ARTIN Dr. WANDER... Árak: 21, 36, 97.

HIREK

Borzalmas fagyhullám pusztít Amerikában. Newyorkból jelentik: A fagyhullámnak ma reggelig több száz áldozata van.

Nagy tűz pusztított egy amerikai munkatáborban. Newyorkból jelentik: A Vermont államban levő Waterbury önkéntes munkatáborban nagy tűz pusztított.

A Szináj chanuka-lakomája. A cluj-i 'Szináj' Talmud Tóra Egyet. szerdán este chanuka-estét akarna keretel között ünnepelte.

Egyetemi tanárok megállapítása szerinti biztos határu a 'Bixádi víz' amely a gyomor béli spehólyag és gyomorégés fájdalmak ellen a legjobb...

A kommunisták több merényletet akartak elkövetni Rio de Janeiroban. Rio de Janeiroból jelentik: Egy lakóházban nagymennyiségű robbanóanyagot találtak...

Nyolc lavina pusztított Olaszországban. Rómából jelentik: Cesana és Cladiere között tegnap nyolc lavina pusztított. A forgalom teljesen megszakadt.

Hatalmas vihar a francia tengerpartokon. Párizsból jelentik: Royanneban és az Atlanti-óceán egész partvidékén hatalmas vihar igen nagy károkat okozott.

Meghalt Paul Bourget. Párizsból jelentik: Paul Bourget hosszabb agónia után, karácsony előestéjén meghalt. A kiváló regényíró halála mély részvétet keltett.

Eljegyzés. Fuchs Margarettát Medias eljegyezte Nussbacher Andor Targu-Mures. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A kórház-bál. A cluj-i Zsidó Kórház-egyesület bálja iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés. Semma nem köli le annyira a lárságát, mint ez a téma.

Id. Reiter Mór halálára. Szmarróli jelentik tudósítónk. A szmarrói zsidóság egyik kimagas ó figurája dől ki szombaton éjjel az élok sor-ából.

A Poél Acmaí szervezet M'lave Malké estélye. A Hapoél Hadati és ifjusági Cluj helyicsoportja f. hó 28-án, szombaton este fél 9 órakor a Tarbut helyiségében (Gen. Berthelo 8) nagyszabású M'lave Malkét rendez, melyre Cluj város zsidó társadalmát tisztelettel meghívja.

A 'Bet Avraham' új vezetősége. A cluj-i 'Bet Avraham' templomegyesület tisztújító gyűlést tartott, amely a következő eredményt hozta: Elnök lett: Schwartz Miklós.

Flavisan... SAPIC S. A. PENTRU INDUSTRIA CHIMICA, BUCURESTI.

Hogy folyt le az etiópai háboru legnagyobb csatája

Hatszáz halottat es több mint ezer sebesülteet vesztettek az abesszinek

Makale, december 27. Az olasz hadvezetőség jelenti: Közlekedési szempontból rendkívüli fontossága van annak a vidéknek, ahol a 78. jelentésben említett nagy csatát vívták meg Abbi Addi birtokáért.

Meghalt dr. Adalbert Cosmutza. December 24-én meghalt Clujon dr. Adalbert Cosmutza ezredes-orvos, a cluj, bucaresti es predeal szana óriumok tulajdonosa.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, cs. ánkülítés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, álma lamság ese'en a természetes 'Ferenc József' keserűviz megszűnteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti a szellemet.

Cáfólják az angol király betegségének híret, aki rádióbeszédet mondott karácsonykor. Londonból jelentik: Az angol király tegnap rádióban közönete: morcott az összes angoloknak a haza szolgálatában kifejtett ragaszkodásukért.

Meghalt Lévy László. A napokban meghalt Clujon harmincnégy éves korában Lévy László, a Transzobus főiszviselője. Lévy László évek során az Uj Kelet kiadó-hivatalának főnöke volt.

A csók is - fajgyalázás. Berlinből jelentik: A darmstadti bíróság három hónapi fogházra ítélte egy 18 éves fiatal zsidót, aki egy árja nőt megcsókolt.

idejűleg a hegyeken elhelyezett tüzérség heves tüzet zudított a völgyben levő abesszin áliásokra és ilymódon segítette a csapatokat előrenyomulásukban.

Azt hiszik, hogy az abesszinek hatszáz halottat es több mint ezer sebesülteet vesztettek. Az olasz veszteségek jelentéktelenek.

Házasság. Rados Ibolya es Rózsa Jenő december 24-én Clujon házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A Poale Cedek jótékonycélu műsoros táncestélye. Szerdán este tartották meg a cluj-i Poale Cedek jótékonycélu műsoros táncestélyt, amely ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben sikerültnek mondható.

Meghalt báró Korányi Frigyes. Budapestről jelentik: Báró Korányi Frigyes, 66 éves korában, szívbénulás következtében meghalt. Négy évig volt Magyarország parisi követe es három ízben volt pénzügyminiszter.

A mai nő legnagyobb vonzóereje az 'ELLA' Kosmetikai Intézetben. rendszereesen ápolat arcodra. Ragyogó esti kikészítés. Egyéni arckezelés. Cluj, Reg. Ferdinand 11. I. emelet, Gólya-áruház épülete.

UJ KELET Legújabb hírek

Makalle vidékén megindult az abesszinek nagy offenzívája?

Törökország, Jugoszlávia és Görögország kedvező választ adtak a Földközi-tengeri segítség kérdésében. Spanyolországban Alcalá Zamorra tanulmányozza az angol jegyzéket. Most már Olaszország is elutasító álláspontra helyezkedik a párizsi javaslatokkal szemben

Addis Abeba, december 27. (Rador). Hivatalos jelentés szerint Daggabur közelében a falusiaknak sikerült fegyvertüzelés nélkül egy oasz repülőt. A pilóta Daggabur fölött repült, de bombákat nem dobott le. A pilóta meghalt. Gépe összetört, az abesszinek egy gépfegyvert és két puskát zsákmányoltak.

A Reuter szerint Addis Abebában tartja magát a hír, hogy Kassa és Sebbat rasok Makalle vidékén megindították nagy offenzívájukat.

Hivatalos olasz jelentés szerint több ben-szülő t oasz olasz tiszték vezetésével szét-szortá az abesszinek több csapatát, amelyek meg akarták mászni a Dankalia vidéki szorosokat. Az olasz repülők Ogaden környékén abesszin hadoszlopokat bombáztak.

Londoni jelentés szerint az angol Vörös Kereszt egyik repülőgépe Addis Abeba közelében lezuhant. Pilotája megsebesült.

Genfben az abesszin kormány megcáfolja azokat az olasz híradásokat, hogy az abesszinek dumadungókat használnak.

Róma újabb javaslatokat vár Párizstól

Párizs, december 27. A francia frontarcok szervezetének központi végrehajtóbizottsága foglalkozott az angol-olasz elmentéket újabb kiéleződésével s tiltakozott az ellen, hogy Franciaország oaszellenes háborúba sodortassék bele. A frontarcok a legélesebben ellene vannak annak, hogy a testvér olasz nemzettel szemben francia katonai erőket vonul assanak fel. A központi bizottság határozatát elküldötte a vidéki szervezeteknek s közölte, hogy a kerületi paramenti képviselőket felelősekké kell tenniük ebben az ügyben paramenti állásfoglalásukért. A határozatot elküldötték a kormány tagjainak is.

Egyébként a francia sajtó teljes figyelmét a nemzetközi eseményeknek szenteli. Az Echo de Paris az Anglia és Franciaország közötti kapcsolatokról beszél, melyeket sokan szeretnének meggyengíteni. Annak idején ilyen tévedés vitte Franciaországot Sedanhoz és Sadovához. A L'Oeuvre szerint Svich közölte a római francia nagykövettel, hogy

Róma újabb javaslatokat vár a franciáktól,

amelyek tárgyalási alapot képezhetnének. Laval erre azt felelte, hogy csak Genfben, Angliába és a Népszövetség 13-as bizottságával együtt lehet ilyesmire szó. A Le Figaro szerint inszinuáció azt állítani, hogy Franciaország kötelessége újabb kísérletet tenni. Ez rossz tréfa. Nem szabad azt hinni, hogy kések vagyunk megisméteini azt a jótétet, amelyről javaslatunkat visszautasították. Az a hír, hogy azokat megvizsgálták volna és miután 8 napig választ sem adtak, a pontinai beszéd volt a vál-sz. Nem szabad senkinek sem hinnie, hogy Franciaország kísérletet gyár alkalmi tervek készítésére. A Le Jour szerint viszon Franciaországnak folytatni a kell erőfeszítéseit a béke érdekében.

A szankciók súlyosbítása nem fogja a békét szolgálni.

Tartani lehet ez esetben attól, hogy egy nagy nemze kétségbeesett lépésre ragadtatja el magát abban a tudásban, hogy nem maradt

Figyelem! Figyelem!
Ez adó szigorúan megbízható 723

Lib-máj kgr-ja 38 lej
Prima füstöt hus kgr-ja 60 lej
Naponta frissen olvasztót: zsir kgr-ja 50 lej
L.b.hus 14 lej

Ab Arad. Cim:

Koppel Jakob
Arad, Piata Gen. Cernat 5.

számára más választás: vagy győzni vagy meghalni! A Le Populaire nem lát semmiféle békeperspektívát. Európa katasztrófáját csak úgy lehet elkerülni, ha az összes államok szorosban a Népszövetség körül tömörülnek, úgyhogy Mussolini tudja, kivel áll szemben.

Az egész világ kívánja a megegyezést, de a Népszövetségnek rá kell kényszerítenie a támadóra a szerződések tiszteletét és azt, hogy ne huzzon hasznát abból, hogy szerződésellenesen támadott. A lap szerint a szankciók súlyosbítása nem fog háborúra vezetni, de nem is fogja közelebb hozni az oasz-abesszin békét.

A Földközi tengeri helyzettel foglalkozott a spanyol minisztertanács

Párizs, december 27. A francia tengerészeti minisztérium cáfolja azt a hírt, hogy angol részről kérték volna a korzikai ajációt tengerészeti állomás élelmiszerkészletének esetleges igénybevételére vonatkozó engedélyt.

Londoni jólinformált helyről származó közlések szerint Törökország, Jugoszlávia és Görögország kedvező választ adtak a Földközi tengeri segítség kérdésében Anglia részéről hozzájuk intézett jegyzékre. A spanyol kormány válasza még nem érkezett be a Foreign Officehoz.

A spanyol kormányhoz közelálló körökben elismerik, hogy Anglia jegyzéke a Földközi tengeri helyzet ügyében megérkezett Madridba. Ugy tudják, hogy a spanyol választban kormány kifejezésre juttatja azt a reményét, hogy számára lehetővé válik semlegességének összeegyeztetése a népszövetségi alapokmányban foglalt kötelezettségeivel. Az angol jegyzéket jelenleg Alcalá Zamorra, spanyol köztársasági elnök tanulmányozza.

Egyébként Madridból hivatalosan cáfolják azt a hírt, hogy felmerült volna annak a terve, hogy háború esetére az egész ibériai félszigetet Anglia védmőksége alá helyezték. Erről Anglia, másfelől Spanyolország és Portugália kormányai között nem folytattak tárgyalásokat.

Tegnap a spanyol kormány minisztertanácsot tartott. A külügyminiszter kijelentette, hogy külpolitikai kérdésekkel foglalkozott a kormány, de felvilágosítás: nem adhat a jövő kedd előtt.

Párizs, december 27. Diplomáciai körökben úgy hírlék, hogy a líbiai határvidéken az angolok kiűritenek néhány előreolt állást, amelyek amugysem védhetők meg kielégítően. Ezzel az intézkedéssel elejét kívánják venni határincidensnek.

Róma, december 28. Irányadó olasz helyen

Két katonatiszt titokzatos drámája Chisineuban

Chisineau, december 27. A katonai hatóságok nagy eréllyel folytatják a vizsgálato: annak a rejtélyes drámának ügyében, amely kedden délelben játszódott le Chisineuban. Cotoranu főhadnagy agyonlötö Mucha hadnagyt, aki timisoarei származású. Még nem tudják a gyilkosság okát, amely Cotoranu tetére indította. Mucha hadnagyt tegnap Chisineuban eltemették.

Az egész jisuv elutasítja a Legislative Council

Huszonnyolc tagja lesz a törvényhozó tanácsnak. Az arabok január 7-én közlik álláspontjukat a Council kérdésében

4350 certifikátot kapott a Jewish Agency

Jeruzsálem, december 27. December 20-án a palesztinai kormány az ország lakosságának tudomására hozta, hogy elhatározta a Legislative Council (törvényhozó tanács) megalakítását. Az ország zsidó akossága körében nagy izgalmat váltott ki ez a fordulat. December 21-én óriási tömeggyűlés volt Tel-Avivban, amelyen a zsidó tömegek tizezretl akoztak a törvényhozó tanács bevezetése ellen. A szónokok a ulóknak bélyegezék azon zsidókat, akik k nevezést fogadnak el a megalakítandó Councilban.

December 21-én és 22-én fogadta sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó a zsidó arab lakosság vezetőit, akiknek előterjesztette a Legislative Council létesítéséről szóló tervet. A Councilnak huszonnyolc tagja lesz, ebből 7 zsidó, 5 kormány megbízott, 3 keresztény arab, 11 mohamedán és 2 gazdasági képviselő, akik közül az egyik zsidó.

A jisuv részéről dr Weizmann Cha'm, Ben Gurion és Mose Shertok, a Jewish Agency, rabbi Blau az Aguda, Ben Zwi a Vaad Leumi

képviselőtében jelentek meg a főkörmányzó előtt és egyöntetűen elutasították a Council tervét.

Az arab vezetők január 7-ig kértek haladékot végleges döntésük meghozására.

Jeruzsálem, december 27. A palesztinai kormány az 1936 április 1-ig terjedő fél évre 4350 bevándorási munkácsertifikátot bocsátott a Jewish Agency rendelkezésére. Ebből levonásba esik a néhány héttel ezelőtt kiutált ezer certifikát, ebből 1200 cserifikát, amelyet illegális bevándorók legalizálására tart vissza a kormány. 1900 certifikátot a palesztinai polgárok rokonainak juttatott a kormány.

Kisközt egy petróleumvonat. Bucures-tiből jelentik: Palas állomáson egy 60 kocsi-ból álló petróleumvonat kisközt. Embereitben nem esett kár, de a pályatest nagyon megrongálódott, úgyhogy a forgalmat csak több óra múlva tudták helyreállítani.

Forduljatok haladéktalanul a Zsidó Párt jogvédő irodájához szavazati jogotok megszerzése végett

megállapítják, hogy a karácsonyi ünnepek nem enyhítettek a nemzetközi helyzet feszültségén. Olaszország szintén elutasító álláspontra helyezkedik most már a párizsi javaslatokkal szemben s visszatér eredeti követeléseire alapjára.

A Reuter jelentése szerint Olaszország által a Filippi-szigeteken eszközölt króm-terdelések nem tesznek eleget. A kormánybiztos, aki megkapta a washingtoni kormány választát, elhatározta, hogy azonosítja magát az Egyesült Államok magatartásával.

Hitler kétoldali angol-német légi egyezményre tett ajánlatot

Párizs, december 27. (Rador.) A L'Oeuvre szerint a berlini angol nagykövetet Hitler ma délelött magához kérette és angol-német kétoldali légi egyezmény kötésére tett némi javaslatot. A lap ismeri a tervezet részleteit. A berlini angol nagykövetség a hírrel kapcsolatban megállapítást kívánja, hogy sir Eric Phipps berlini angol nagykövet december 13-iki látogatása óta nem volt Hitlerrel s nem folytat tárgyalást kormány képviselőivel német kormányfőirakkal.

A legújabb hivatalos hadijelentések Hivatalos olasz jelentés szerint tegnap délután a Takazze folyó környékén egyik olasz felérítő oasztag az Afgagahágó mellett szét-szort több abesszin katonából álló különítményt. Az ellenség veszteségei nagyok, míg az olaszok sorából hat olasz és három gyalomati katona meghalt, továbbá 4 tiszt és 3 katona megsebesült. Az egész fronton a repülők élénk tevékenységet fejtenek ki.

Addis Abeba, december 28. (Rador.) A Havas táviratolja, hogy december 26-án Hallia Kabela rasz csapatai több előretolt olasz állást elfoglaltak. Tembien vidékén, a Makalle felé vezető út mentén. Az abesszinek hivatalos jelentése szerint 11 gépfegyvert, pukákat és más hadianyagot zsákmányoltak, a hadviselők veszteségeit azonban nem lehetett felbecsülni.

100 ezer hamis vasúti jegyet hoztak forgalomba

Bucuresti, december 27. Az éjszaka folyamán folytatják a vizsgálato: a hamis vasúti jegyekkel elkövevet szencziós szélhámos-sági ügyben. Schächter Wilhelm, a banda főnökét és az elfogott két utast, Lazar Bartalt és Elias Löbelit vették vallatóra. Megállapítást nyert, hogy a hamisító banda tagjainak sikerült megszereznie a fővárosba érkezők elhasznált jegyeit, azokról leörölték a dátumot és azokat a napokon, amikor a CFR menetidjédevezményben részesítette a Bucures-tiből érkezőket, illetve onnan távozókat, az utasoknak eladták a hamisított jegyeket. A banda székhelye az Universal szállodában volt. Egyébként tegnap este újabb 3 jegyértékesítő ügybőkből fogak el, de 30 ellen letartóztatási parancs van kiadva. A vizsgálat adatai szerint kb. 100,000 hamisított jegyet hoztak forgalomba és így cca 20 millióval károsolták meg a vasut at 1 év leforgása alatt, amióta a banda működik.

Suiyos autobus-szerencsétlenség Bucures-tiben

Bucuresti, december 27. Ma délelött borzalmas szerencsétlenség történt a str. 11 Iunie. A túlszúfolt autobus egy fordulónál olyan hirtelen fékezett, hogy a léposóján álló Nicolae Mateescu nevű tisztviselő a Letélpánztár kerítésére repült, másik utas, Anton Copai nevű az aszfalt-ra zuhant és koponyaalapú törést szenvedett. Állapota reménytelen. A sofört kinek még hajási engedélye sem volt, letartóztatták.

Szerelmi bánatában vonat elé vetette magát egy orolavói gimnazista leány. Bucures-tiből jelentik: Cra ova melet a vasutúttól télesen ma reggel egy Coca Nicola Mucic nevű hetedik osztályos gimnaziumi tanulóleány lefejezett holttestére aláltak. Megállapítást nyert, hogy a grzad családból származó leány szere mi bánatában öngyilkosságot követett el.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó B. E. Székhely: Strada Baroc 1. Pop 14

CENZURAT

Elektronikus kiadás
plátó in nu
No. 224713.2

26. Telefon:
Havonta 110, ne
évre 600, egészét
főldre: Havonta
főldre 12, egészét
dételék díjazás
KELET az erdei
déség egyetlen p
Ölköknk utánnyo
rás megjelölésével

J. G. Duca

Ma van pontosan két év herális kormány első miniszterként Sinaia utazott az kabinetfőnöke sem kísérté utjára. Két óráig tartott a Duca optimizmussal telten választások eredményéről és munkatervéről.

A vonat, amelynek a mi leti vinnie a fővárosba, 6 óráig várakozott a miniszterelnök elindult vágányra tolatott szalonok elöugrott a gyilkos és hápercek alatt oltotta ki a motort.

I. G. Ducának bünhődnie volt a tün, amelyet elkövevet Abban a végzetes tévedés nek az országnak a jövője demokrácia fejlődésétől füg-mány és a polgári szabadság minden lakójának közkinésé az 14-16 népek harmónikus nélküliözhetően feltétele a nak, nyugalomnak és halad.

Duca ezen nagy tévedés a szárnyait bontogató reak-Veszedeles ellenfél volt, zmit akar.

Duca tanult a németorsz pártok összeomlásából és t-szükségesnek mutatkoz, a talmi intézkedésekkel is m-kell védeni.

Nem fogadott el senkit szafafiasságból, mert Bratin-járta ki a hazafiasság iskol.

De tudta azt is, hogy az árdekel és a jelszavak közt perncionalista demagógia lényeges különbség, de ha is van.

Főlényes intelligenciája, m-urája és kivételes szónoki-táisi messze a magában f-niségekben egyre inkább el-politikai élt firmamentumja.

Meg kellett halnia, mert j-Politikai öröksége, amelye-áldozatával pécseltél meg, p-irrongy maradt, amelyet v-közölk az jobboldali áram-örökösök.

Az egyik gyilkos arra hí-ndokolás képen, hogy Duc-országi zsidó menekült rom-engedélyezte.

Az erről szóló hír a „T-Goga Octavian lapjában je-azóta a keresztény nemz-lapja.

Gogát csak néhány héttel-apsóta a kamarában a libe-és egyes liberális minis-követnek, hogy a keresztén-hatalomra juttassák.

Ebből örömlöket ma már-más, mint a december 29-i-halálának keserű és szemt-re-át visszatérő évforduló.

Háboru így, vagy
A francia kamara külpol-abban ez esetben s, ha L-megszereznie a jelentéktelen-vefekt bizalmi kérdésben: jelenlétét árulta el, amely-nem lehet kedvezőnek mond-tilni állásfoglalására nézve.

Hoare bukása óriási viss-francia közvéleményben s-mérsékelt pártok magatartá-talta a népszövetségi alapok-önkényesen interpretált fel-